

NESTNIK

Letnik XVII.

Celovec, petek, 10. avgust 1962

Štev. 32 (1056)

Stavka uniform

Kar se te dni dogaja v Avstriji, ni edinstven pojav le v naši državi, marveč tudi v mednarodnem merilu: stavko uniform bi to lahko imenovali. Na eni strani so se podoficirji avstrijske vojske uprli predpisom, da morajo v službi nositi vojaško uniformo. Pravijo, da hočejo kljub vojaškemu stanu ostati uradniki, ker imajo kot taki mnogo več pravic in ugodnosti kot pripadniki vojske. Zato so v podkrepitve svoje zahteve sklenili, da bodo v službo šli v civilni obleki. Na drugi strani pa se je po vsej državi razširila stavka eksekutivnih organov — policije, žandarmerije in carine — ki zahtevajo boljšo odškodnino za prekomerno službo.

»Stavka uniform« v praksi precej čudno izgleda. Medtem ko podoficirji v civilni obleki pred uniformiranimi vojniki v kasarni nudi le več ali manj smešno sliko, pa se stavka eksekutivnih organov kaže precej bolj resno. Posebno še, ker so pristojni sindikati izbrali kot termin prav sedanjo glavno tujskoprometno sezono, ko je v Avstriji vse polno tujih letoviščarjev in je tudi motorizirani promet na absolutnem višku. In tako se dogaja, da v vseh večjih avstrijskih mestih ob določenem času, ko je promet posebno živahen, zapustijo varnostni organi cestna križišča in jih prepuščajo razsodnim in tudi nerazsodnim udeležencem prometa samim.

Po dosedanjih poročilih vsled tega baje še ni prišlo do večjih zastojev v prometu, razen da so — kot na primer zadnjo nedeljo v Celovcu — nekateri mladoletniki izkoristili edinstveno priložnost in so s svojimi mopedi kot nori divjali po mestu, ne oziraje se na razburjenje občinstva. Precej bolj resen pa je seveda problem na mejnih prehodih, kjer so že prvi dan stavljanja carinskih uslužbencev stale več kilometrov dolge kolone avtomobilov, katerih lastniki so nestrpnost čakali na carinski pregled.

Na pristojnih mestih se zadnje dni vrstijo pogajanja o zahtevah eksekutivnih organov in včeraj so se člani zvezne vlade, ki so se udeležili otvoritve letošnjega koroškega velesejma, v Celovcu sestali k posebnemu posvetovanju, da bi našli izhod iz tega nenačelnega položaja. Ko pišemo te vrstice, še ni znano, do kakšnih zaključkov je prišel ta včerajšnji »mali ministrski svet«. Vsekakor pa je jasno, da bo treba rešitev najti zelo hitro, kajti dosedanje stavkovne akcije so bile le sva-rilen uvod in bi jim nujno sledili mnogo bolj odločni in drastični ukrepi, če se pristojni činitelji ne bi mogli pravočasno sporazumeti o načinu in obliki ugodne zahtevam stavkajočih pripadnikov eksekutive. Na tem dejstvu namreč tudi ugibanja tistih krogov, ki trdijo, da stavka varnostnih organov sploh ni mogoča, ker da ni predvidena v zakonu, prav ničesar ne spremenijo, saj je praksa navadno bolj merodajna kot še tako lepa in popolna teorija. Sedanja stavka avstrijske policije, žandarmerije in carine to dovolj jasno potrjuje.

Zadeva pa ima še drugo ozadje. Kakor znano bodo letos novembra spet državnozbornske volitve in se propagandisti posameznih strank že zdaj krčevito trudijo, da bi vsako stvar izkoristili v svojo strankarskopolično volilno borbo. Tako so v ÖVP-jevskih krogih ob prvih stavkovnih akcijah varnostnih organov zakričali, da je vsega kriva SPÖ, ker socialistični notranji minister ne zna skrbeti za svoje uradnike. Toda te njihove obtožbe so se zelo hitro spremenile v bumerang, ko se je stavkovno gibanje razširilo tudi na carinike, kajti carinska uprava spada v področje ÖVP-jevskega finančnega ministrstva. In tako bi nasprotna stran lahko vrnila milo za drago in medsebojno obtoževanje (nekateri pravijo temu tudi javno pranje umazanega perila) bi se veselo vleklo v nedogled ali vsaj do časa po volitvah, ko se bosta obe vladni stranki spet morali složno vnesti za skupno vladno mizo.

Ampak vprašanje je preveč resno, da bi se z njim igrali predvolilno vojno. Poleg vsega drugega pa zapuščajo take razmere skrajno slab vtis tudi pri številnih tujcih, ki prihajajo v našo državo na dopust.

Od 9. do 19. avgusta v Celovcu:

Avstrijski lesni sejem — Koroški velesejem

važen činitelj v mednarodnem sodelovanju

Ob udeležbi številnih častnih gostov, predstavnikov političnega, gospodarskega in javnega življenja Koroške in Avstrije, je bil včeraj v Celovcu slovesno odprt letošnji XI. Avstrijski lesni sejem — Koroški velesejem, največja tovrstna prireditev v deželi. Navzočnost mnogih zastopnikov iz drugih držav, predvsem iz sosedne Italije in Jugoslavije, pa je dajala temu dogodku mednarodni značaj in je pričala, da sejemski prireditelji v Celovcu čedalje bolj pridobiva tudi na mednarodnem pomenu in da igra pomembno vlogo pri razvijanju in utrjevanju prijateljskih odnosov ter plodnega sodelovanja zlasti med sosednimi državami in narodi.

To je bilo poudarjeno tudi v nagovorih, ki so jih imeli ob otvoritvi zvezni kancler dr. Gorbach, deželni glavar Wedenig, celovski župan Ausserwinkler in predsednik celovškega velesejma Novak. Prav tako pa so naglasili tudi vlogo, ki jo velesejem v Celovcu igra kot specializirani avstrijski lesni sejem. In to ne le za koroško in splošno avstrijsko gospodarstvo, marveč tudi v mednarodnem pomenu, še prav posebno pa z ozirom na razvijajočo se gospodarsko integracijo Evrope, kjer bo Avstrija lahko govorila važno besedo zlasti s svojim lesnim gospodarstvom. Pač pa se ravno v tej zvezi že kažejo velike težave, kajti — kot je bilo poudarjeno na nedavni tiskovni konferenci v Celovcu s strani merodajnega predstavnika avstrijskega lesnega gospodarstva: smo za integracijo, toda nočemo postati kolonija za izkoriščanje našega lesa.

Koroški velesejem je torej velikanskega pomena v več smereh. ● Kot največja gospodarska prireditev dežele nudi splošen pregled razvoja in zmogljivosti posameznih panog gospodarstva. ● Kot avstrijski lesni sejem poudarja pomen tiste važne dobrine, o kateri je zvezni kancler ob otvoritvi sejma dejal: Les daje zaposlitev deset tisočem, je pa hkrati tudi stebel avstrijskega izvoza in s tem stebel plačilne bilance naše države. ● Kot sejem na stikališču treh držav pa je koroški velesejem še prav posebno poklican, da v smislu besed koroškega deželnega glavarja vzpostavlja in goji gospodarske in kulturne stike med sosednimi državami in narodi ter tako bistveno prispeva k mednarodnemu sodelovanju.

Kriza med alžirskimi voditelji odpravljena

Ben Bela o gospodarskih problemih Alžirije in o njenem stališču v mednarodnih odnosih

Napeto vzdušje zadnjih tednov v Alžiriji se je proti koncu pretekega tedna ublažilo. V četrtek pretekega tedna so se voditelji alžirskega ljudstva in revolucije sporazumeli o spornih vprašanjih in tako uredili večtedensko krizo v vodstvu FLN. Ustanovili so sedemčlanski politični biro, ki bo do volitev koordiniral in nadzoroval politično delo, volitve same pa so predvideli za 2. september. Iz teh volitev bosta izšla Nacionalni svet alžirske revolucije in alžirska vlada. Sedanja provizorična vlada Benbede bo takoj po volitvah odstopila.

Medtem sta v petek ob velikem navdušenju prebivalstva prispela v Alžir voditelj alžirske revolucije in podpredsednik začasne vlade Ben Bela in politični biro FLN, ki sta se v mestu naselila in pričela z delom in reševanjem medtem nakopičenih problemov Alžirije, zlasti takih gospodarskega značaja. Ko je govoril o teh problemih z novinarji, je Ben Bela dejal, da so imeli številni Francozi, ki so živeli v Alžiriji popolno nadzorstvo nad tržišči. Le-ti so odpotovali iz dežele šele, ko jim je uspelo prethotapiti svoj denar v Franciji.

Britanski neuspeh pred EWG uči:

EWG ni pripravljena popuščati na željo drugih

V londonskih vladnih krogih je te dni velik poplah. Pogajanja britanske delegacije s predstavniki Evropske gospodarske skupnosti v Bruslju so bila v nedeljo zjutraj prekinjena, ne da bi Anglija dosegla svoj cilj, sporazum v osnovnih smernicah za pripravo pogodbe o svojem vstopu v »skupni trg«.

Sicer je v toku pogajanj prišlo do zedinjenja v vrsti podrejenih vprašanj, vendar so ta tako stranskega pomena, da ne morejo prikriti neuspeha v kardinalnih vprašanjih. Kot taka pa ne velja vprašanje prisiljanja skupne agrarne politike, vprašanje prilagoditve britanskih prednostnih carin na skupne carinske tarife EWG in vprašanje konzultacije članic Commonwealtha v prehodni dobi. Za Anglijo tudi niso bili sprejemljivi pogoji EWG o agrarnem izvozu držav Commonwealtha, ker niso upoštevali britanske želje glede politike cen.

Razhod v Bruslju in prvi neuspeh Anglije pri vstopanju v EWG je močno vznemiril Anglijo in vrsto evropskih držav. Angleži in drugi, ki jim neuspeh v Bruslju ni po volji, iščejo krivce neuspeha. Francozom očitajo, da so sabotirali bruseljska pogajanja, le-ti pa so v svojem odgovoru dokaj arogantni, kajti po De Gaullovem Velika Britanija ne sme v EWG doseči nobenih izjemnih prednosti. Ona se mora podrediti, kar tiče terminov, rimski pogodbi.

Naj bo tako ali drugače, dejstvo je, da je Macmillanova vlada po bruseljskem neuspehu v nemogočem položaju, kajti odstotek Angležev, ki so za vstop v EWG, postaja s tem

cijo. Ko je alžirska vlada 2. julija prevzela oblast, je bila državna blagajna prazna in v njej ni bilo niti enega samega franka. Toda to ni edini problem, pred katerim stoji začasna vlada. Enaka težava je tudi v dejstvu, da vlada nima nadzorstva nad letališči in da lahko vsak francoski kolonist kadarkoli pride v Alžirijo in odide iz nje.

Ob takih okoliščinah je razumljivo najtežavnejše vprašanje povratek enega milijona alžirskih beguncev na svoje domove, ko je bila razglašena alžirska neodvisnost in ka-

manjši od onega, ki je proti EWG. Po tem neuspehu je tudi iluzorna za 10. september predvidena konferenca Commonwealtha, ker je ponovitev pogajanj z EWG računati šele začetkom oktobra. Vlada bi tako stala praznih rok pred Commonwealthom.

Spričo britanskega neuspeha pa se odklikajo tudi termini za pogajanja drugih držav glede vstopa v EWG ali pa njihove asociacije, kakor je to primer Avstrije. Vsekakor je Norveška že izjavila, da se glede svojega vstopa v EWG ne bo pogajala prej, sveden je bodo uspešno zaključena pogajanja o pristopu Velike Britanije.

Ob robu bruseljskega dogodka pa je treba tudi še ugotoviti, da je znova potrdil, da so v zmoti krogi v naši državi, ki mislijo, da EWG z odprtimi rokami in komaj čaka, da bi Avstrija blagovolila priti v njeno okrilje. Britanski neuspeh uči drugega, uči, da je EWG zaenkrat za želje drugih držav bore malo mar, zlasti če za svojimi prošnjami za pristop vlečejo vrsto posebnih želja. Če je EWG takorekoč poslala domov gospodarsko velesilo Veliko Britanijo, da pusti prihodnjim svoje želje doma, kaj sme potem naša vlada pričakovati, ko proti zahtevam EWG nima nobenega protitežja? Ali zato ne bi bilo bolje, da bi čas čakanja na morebiti podobni »domov!«, kakor ga je doživela Anglija, Avstrija izkoristila za utrditev trgovskih vezi z drugimi državami in za iskanje novih držav, ki hočejo z nami gospodarskega sodelovanja?

Finančno ministrstvo se strinja s predlogi

Na svoječasn predlog Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev za uporabo v zveznem finančnem zakonu za leto 1962 predvidenih sredstev za namene slovenske manjšine na Koroškem je dne 8. 8. 1962 sporočil g. deželni glavar Ferdinand Wedenig, da zvezno ministrstvo za finance ne ugovarja proti delitvi v zveznem finančnem zakonu 1962 predvidenih sredstev, kakor so jo predlagali koroški Slovenci.

Predno bo zadeva predložena ministrskemu svetu v obravnavanje, je bilo treba predlog poslati še ministrstvu za zunanje zadeve, da zavzame stališče.

Ker je le-to že potrdilo osrednjima organizacijama sprejem tozadevnega predloga in poudarilo v tej zadevi pristojnost finančnega ministrstva je pričakovati v najkrajšem času tudi tozadevni dokončni sklep odnosno pristatek ministrskega sveta.

tem je treba zagotoviti hrano, stanovanje in delo. Pri tem pa prihaja v ospredje tudi problem za administracijo šolanih ljudi in problem šolstva sploh. Med okupacijo je bilo v Alžiriji 25.000 francoskih učiteljev, ki so sedaj zapustili deželo. Sedaj je v deželi le kakšnih 5.000 učiteljev, medtem ko jih je potrebnih najmanj 100.000. Težave administracije pa so v tem, da so Francozi vse upravne dokumente prethotapili ali pa ob svojem odhodu iz Alžirije sežgali. Pustili niso nič, kar bi nudilo vpogled v njihov upravni režim in pomagalo pri ureditvi novega.

Govoreč o bodočih potrebah je Ben Bela najavil agrarno reformo in odpravo fevdalizma v Alžiriji kot osnovnih akcij za ureditev ostalih gospodarskih problemov. Ko so ga novinarji vprašali, ali je njegova socialistična politika v navskrižju z evianskimi sporazumi, je Ben Bela dejal, da načrtov FLN ne bo nič oviralo, ne evianski sporazumi, ne kakšni drugi sporazumi. Evianski sporazumi ne pomenijo konec, temveč začetek boja za ureditev alžirske samostojnosti in neodvisnosti. Vsekakor pa ti sporazumi niso v nasprotju s socialističnim programom FLN.

Kar tiče odnosov Alžirije do arabskih in drugih dežel, je Ben Bela poudaril, da slo-nijo odnosi Alžirije do arabskih držav na iskrenem bratskem sodelovanju, da bo neodvisna Alžirija čvrsto uveljavljala izvenblokovsko politiko ki jo je zastopala že na konferenci v Casablanci. Alžirija je medtem že vložila prošnjo za sprejem v Arabsko ligo, pripravlja pa tudi svojo prošnjo za sprejem v OZN.

Avstrijski spomenik v Ljubljani

Kakor poroča APA iz GRAZA, bo že letos postavljen v Ljubljani spomenik Avstrijcem, ki so v drugi svetovni vojni padli na jugoslovanskem ozemlju. Spomenik bo stal na ljubljanskem pokopališču. Inicijator spomenika je avstrijsko jugoslovansko društvo, ki bo spomenik tudi postavilo.

Želja za postavitev spomenika v Ljubljani je bila sprožena že lani, ko so na iniciativo talistega društva v Grazu postavljali veličasten spomenik avstrijskim, slovenskim in drugim žrtvam nacizma na ozemlju Avstrije.

XI. Avstrijski lesni velesejem — Koroški velesejem v znamenju mednarodnega gospodarskega sodelovanja

Na velesejmu sodelujejo razstavljalci iz 20 držav — Močno zastopstvo iz sosednih držav, zlasti iz Zahodne Nemčije in Jugoslavije

Včeraj odprti XI. Avstrijski lesni velesejem — Koroški velesejem v Celovcu je zelo bogat na sodelujočih državah, na razstavah in na razstavljenem blagu. Na razstavišču s površino 120.000 m² razstavlja svoje blago in izdelke 1.141 razstavljalcev iz 20 držav. Avstrijskih razstavljalcev je skupno 917, prihajajo pa iz vseh zveznih dežel. Najmočnejše sta zastopana Dunaj in Koroška. Med njimi jih sodeluje 221 na lesnem velesejmu in 696 na blagovnem sejmu.

Med inozemskimi razstavljalci so najmočnejše zastopane sosedne države, in sicer Zahodna Nemčija z 68, Jugoslavija z 52, Italija z 26 in Švica z 23 razstavljalci, medtem ko so Čehoslovaška, Madžarska in Liechtenstein poslale po enega razstavljalca. Poleg avstrijskih sosed pa sodelujejo še razstavljalci iz Belgije, Bolgarije, Finske, Francije, Holandske, Španije, Švedske in Velike Britanije, od izvenevropskih držav so zastopane Japonska, Kanada, Perzija in Združene države Amerike z skupno 52 razstavljalcev. S svojo udeležbo so zastopane tako na lesnem velesejmu (60) kakor tudi na blagovnem sejmu (164).

Ob taki bogatosti na razstavi strani bo letošnji celovški velesejem nedvomno deležen tudi zasluženega zanimanja s strani obiskovalcev in interesov za nakup blaga. K obisku bo privabil poslovne ljudi in prebivalstvo, ki stoji poklicno v lesnem gospodarstvu in ki mora biti, če hoče uspehe v konkurenčni borbi, na tekočem o mnogoterih vprašanjih te vrste gospodarske in družbene dejavnosti. Nedvomno pa bo letošnji velesejem zbudil veliko zanimanje med ostalim koroškim prebivalstvom in turističnimi gosti, ki so za ta čas naselili našo deželo in katerih zanimanje bo vzbudilo na velesejmu razstavljenega blago, posebej pa še njegove informativne razstave.

Naj bo zanimanje posameznika med udeleženci velesejma za razstavljenega blago in za informativne razstave tako ali tako, eno je vendar gotovo:

Lesno gospodarstvo je stvar nas vseh

in vsi smo več ali manj odvisni od zaloga in množenja surovine les. Ne le da pomeni les zaposlitev in kruh desetstisočev v naši deželi in da je osnovni stebel naše zunanje trgovine in plačilne bilance, vse nas tiče tudi dejstvo, da potrošnja lesa tako narašča, da ji proizvodnja ni v stanju slediti. V državnem merilu posekamo letno okoli 10 milijonov kubičnih metrov lesa, smeli pa bi ga posekati le nekaj nad 8,5 milijona. Kljub prekomerni sečnji pa je proizvodnja lesa čedalje manj v stanju zadostiti naraščajočemu povpraševanju za lesom s strani lesne industrije in industrije papirja. Če je v naši državi potreba po lesu v zadnjih 10 letih narasla za 32,7 %, potem to pomeni, da moramo vsi pri svojem opravičku z lesom končno pričeti o njem resneje razmišljati.

K temu razmišljanju nas vabi in poziva informativna razstava koroške kmetijske zbornice

„Kemija pomaga gozdu“

s prikazom preizkušenih bioloških, kemičnih in tehničnih metod v pogozdovanju, v vzgoji mladih sestojev ter v varstvu gozda in lesa pred škodljivci. V naraščajočem pomanjkanju in dragini delavcev pri osvaritvi, vzgoji in rabi gozda so te metode takorekoč edino sredstvo za racionalno gospodarstvo v gozdu. Pri sedanjih konjunkturah v lesnem gospodarstvu mora te metode poznati in se jih posluževati vsak posestnik gozda.

Ko posebej nakazujemo to razstavo, ne postavljamo v ozadje ostale informativne in trgovske razstave Avstrijskega lesnega sejma, ki se nanašajo na najnovejše dosežke pri strojih za obdelavo lesa ter v njegovi obdelavi in predelavi. Posebej tu opozarjamo na informativne razstave o racionalni uporabi lesa in o konstruktivni gradnji z lesom, o avstrijski industriji papirja, celuloze, lesnih plošč in lepence ter o sodobnih transportnih pripomočkih za les.

Z ozirom na veliko število sodelujočih razstavljalcev, zlasti teh iz inozemstva, je letošnji Avstrijski lesni velesejem tako širok informator o mednarodnem razvoju v lesnem gospodarstvu, kot še ni bil nikdar poprej.

Informativne razstave koroških zbornic

Poleg običajne razstave združenja koroških vrtnarjev in razstave »Kemija pomaga gozdu« daja koroška kmetijska zbornica letos tudi poročilo o razvoju koroškega semenarstva v zadnjih 15 letih, predvsem na pomembnem področju vzgoje novih sort žita in krompirja. Delavska zbornica je kakor lani tudi letos prišla na velesejem s hvalevredno posvetovalnico za potrošnike. V svojem paviljonu pa ima poleg posvetovalnice še razstavo modernega električnega orodja, non-stop-kinoprogram, razstavo svojih publikacij in nagradno tekmovanje »pravilen nakup«.

Zbornica obrtnega gospodarstva in njen inštitut za pospeševanje gospodarstva imata v ospredju svojih informativnih razstav razstavo

„Oblika in funkcija“

s posebnim težiščem na pregled domače proizvodnje blaga široke potrošnje in drugih izdelkov obrti in industrije v teku deset-in-stoletij v današnje dni. Ta razstava opozarja obiskovalca na domači izbor potrebščin in ga navaja, da je tudi v njegovo korist, če s kupovanjem domačega blaga podpira in krepi domačo industrijo in obrt. Le-to pa razstava podžiga k lepoti in obliki in k kvaliteti v izdelavi, skratka k konkurenčnosti z blagom, ki bo navalilo na koroški trg z razvojem evropske integracije.

Poleg te ima zbornica obrtnega gospodarstva še informativni razstavi koroških pečarjev in graditeljev strelovodov ter posvetovalnico koroških dimnikarjev.

„Vse za kmetijstvo...“

Blagovni velesejem je mimo strojev, orodja in naprav za lesno gospodarstvo najbolj obširen v razstavah kmetijskih strojev in orodja. Med »vsem, kar je potrebno za kmetijstvo« je treba opozoriti na dve novosti, na »malo molzno napravo« in na »napravo za jemanje

silaze iz silosa«, končno pa še na razstavljenosti gradbene industrije tako pri gradbenem materialu kakor tudi pri predmetih in blagu za ureditev in opremo poslopij. Da tudi letos v tem sklopu ne manjka razstave za obvarovanje pred nezgodami, se razume samo po sebi.

...ter bogata ponudba in izbira na blagovnem sejmu

Preostali blagovni sejem se kakor vedno naša na tekstilije, preproge, posteljnino, gospodinjsko in kuhinjsko orodje in podobno. Tu je izbira ravno tako bogata kot ponudba. Da bo pri tovrstnih kupčijah kakor vedno tudi letos prišlo do marsikakega razočaranja, je že vnaprej jasno. Tovrstno blago in izdelke vedno najbolje kupimo v udomačenih in priznanih trgovinah.

Kolektivna razstava v jugoslovanskem paviljonu

V našem kratkem pregledu letošnjega celovškega velesejma nam preostane še omemba informativnih razstav Avstrijskih zveznih železnic, Dravskih elektrarn, KELAGa in Mestnih elektrarn Celovca. Medtem ko so drugi inozemski razstavljalci razdeljeni po vsem razstavišču, ima Trst tudi letos v svojem paviljonu razstavo o mestu in luki Trst, Jugoslavija pa v svojem paviljonu tradicionalno kolektivno razstavo, pri kateri sodeluje letos 16 podjetij lesnega gospodarstva in 36 podjetij iz področij blagovnega sejma.

Na veseličnem vrtu igra vsak dan od 16. ure naprej ansambel »Linzer Buam«, ob 8. zvečer je modna revija, ob 9. zvečer pa se prične v velesejmski restavraciji ples. Železnica daje za obisk sejma 25 % popusta, poštni avtobusi pa 50 %.

Važen sklep 34. zasedanja ECOSOC:

Probleme mednarod. gospodarskega sodelovanja naj prouči posebna konferenca OZN o trgovini in razvoju

Prejšnji teden v Ženevi zaključeno 34. zasedanje ECOSOC (Ekonomsko-socialni svet — op. ured.) spada nedvomno med najbolj pomembna dosedanja zasedanja tega mednarodnega foruma. Na tem zasedanju je bil namreč predvsem na pobudo držav, ki so pred nedavnim sodelovale na gospodarski konferenci nerazvitih držav v Kairu, sprejet važen sklep o sklicanju posebne konference OZN o trgovini in razvoju, na kateri naj bi proučili celotni razvoj in mehanizem mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Za temeljit pregled sedanjih oblik mednarodnega gospodarskega sodelovanja so se izrekle že izvenblokvske države na lanski beograjski konferenci in so te težnje še podrobneje obrazložile letos v Kairu, kjer so zlasti obravnavali probleme, ki jih narekuje čedalje večja neskladnost v odnosih med razvitimi industrijskimi državami ter državami v razvoju. Še prav posebno pa vplivajo na te odnose sedanja integracijska stremjenja, ki so v pretežni meri pod vplivom blokvske politike in negativne posledice te politike le še zaostrejejo. Zato vidijo razvijajoče se države, ki so s tem razvojem najbolj prizadete, edini izhod le v najširši razpravi o vseh problemih, nanašajočih se na mednarodno sodelovanje v gospodarstvu.

Prva prizadevanja v tej smeri so našla svoj izraz že v tem, da so razglasili sedanje desetletje za »desetletje razvoja OZN«. Povečani napor tako manj razvitih kot tudi industrijskih držav naj bi zagotovili, da bi se letna stopnja povečanja v razvijajočih se državah povzpela od sedanjih 3,5 na 5 %. Toda proučevanja tega programa so pokazala, da pri sedanjih gibanjih v svetovnem gospodarstvu in pri sedanjem nivoju gospodarskega sodelovanja ne le ni mogoče zagotoviti predvidene pospešitve razvoja, ampak ni zagotovljena niti ohranitev sedanje zelo nizke stopnje gospodarske rasti v razvijajočih se državah.

Treba je torej najti še druge oblike prizadevanja za uravnoteženje odnosov v mednarodnem gospodarskem sodelovanju. In tukaj je prav sedanjí sklep o sklicanju konference OZN o trgovini in razvoju največjega pomena za gospodarski razvoj manj razvitih držav, hkrati pa tudi za nadaljnjo dejavnost OZN v celoti.

Gorenjski sejem v Kranju vsestransko opravičuje svoj obstoj

V petek pretekelega tedna so v Kranju svečano odprli XII. Gorenjski sejem. Otvoritvenim svečanostim so prisostvovali številni predstavniki družbenega življenja Kranja, Gorenjske in Slovenije. Poleg teh pa so se jih udeležili še delegacija prijateljskega mesta Oldham v Angliji z županom Jahnom Shynejem na čelu, britanski konzul v Zagrebu, beljaška delegacija z županom Timmererjem na čelu, župan občine Dobrla vas in koroški novinarji. Sejem je odprl sekretar za trgovino in turizem LRS Jože Tramšek.

Sejem je razdeljen na dva razstavišča, eno je na Cesti Staneta Žagarja (cesta proti Jezerskemu), drugo pa na sosedni Komenskega ulici. Na obeh razstaviščih vlada velika živahnost ne le v pogledu na zanimanje za razstavljenega blago ali pa na zabavno življenje, temveč jo je opaziti tudi pri nakupovanju razstavljenega blaga. Posebnost Gorenjskega sejma je namreč v tem, da je mogoče razstavljenega blago in izdelke na lico mesta kupiti. Ker pa na sejmu prevladuje blago široke potrošnje, je to zanimanje razumljivo.

Izbira blaga se je na letošnjem sejmu vidno povečala in se še bolj kot prejšnja leta prilagodila željam potrošnikom, tako domačim, kakor tudi turistom, ki na poti skozi Kranj radi obiščejo sejem. V pogledu na tekstil, pletenine in konfekcijo nudi sejem izbiro pri 48 podjetjih, pohištvo in lesne izdelke razstavlja 32 podjetij, kovinsko blago,

elektromaterial in keramiko 18 podjetij, obutev pa 7 podjetij. Ostala podjetja pa nudijo bogato izbiro raznoterega drugega blaga.

Zelo radi se obiskovalci ustavljajo na razstavi mesta Oldhama, ki na svojstveno pri kupen način govori o življenju angleške družine in o tem, kako si uredi angleški delavec svoj prosti čas. Nič manj ni zanimanja za razstavo dela in izdelkov zavodov za zaposlanje invalidnih oseb in za modno revijo, ki jo bo mogoče v avli Okrajnega ljudskega odbora poleg restavracije Park ogledati še danes, jutri in v nedeljo zvečer ob 1/28. uri. Da je na zabavišču, ki se nahaja v Komenskega ulici, poskrbljeno z vsem dobrim in prijetnim, se razume samo po sebi.

Okvir XII. Gorenjskega sejma je postavljen široko. Kranj se v teh dneh ne predstavlja le kot industrijsko in turistično mesto Gorenjske, marveč prijazno vabi ljudi kot njeno sejmisko mesto.

POŠIROKEM SVETU

BONN. — Namesnik zahodnoberlinskega župana Amrehn je izjavil, da je sklenitev »mirovne pogodbe vzhodnih držav z Vzhodno Nemčijo« spet postala predmet političnih napovedi. Hkrati je zahteval, naj Zahodna Nemčija in sploh Zahod »ne naredita vtisa, da sta se tiho sprijaznila z takšnim položajem«. Na tiskovni konferenci je Amrehn poudaril, da zahodni Berlin pričakuje, da se bo »Zahod pripravil«.

VELIKA PLANA. — V mladinskem naselju »Ivo Lola Ribar« pri Veliki Plani so pred dnevi sestavili delovno brigado, v kateri je 40 fantov in deklet iz Združene arabske republike. Ta brigada bo delala na avto cesti do konca avgusta. Na podlagi sporazuma med mladinskima organizacijama Jugoslavije in Združene arabske republike pa bo v ZAR odpotovalo 20 jugoslovanskih mladincev, ki bodo tam pomagali graditi neko cesto.

VARSAVA. — V glavnem mestu Poljske so svečano praznovali 18. obletnico varšavske vstaje proti Nemcem. Glavna komemoracija je bila na vojaškem pokopališču Powazki, kjer se je zbralo okoli 10.000 ljudi. Vsi poljski listi pa so objavili spominske članke o vstaji, med katero je padlo 200.000 meščanov in 18.000 vojakov.

TAMALE. — Prejšnji teden je bil izveden atentat na predsednika afriške države Gane dr. Nkrumah. Medtem ko si je Nkrumah ogledoval neki sprevid otrok, je neznanec vrzel ročno bombo, ki je eksplozirala v bližini predsednikovega avtomobila. Nkrumah je pri atentatu ostal nepoškodovan, vendar je bomba dve osebi ubila, 56 pa jih je bilo ranjenih.

NOVI SAD. — Upravni odbor novosadskega sejma je sprejel okvirne sklepe o organizaciji 30. mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu, ki bo od 12. do 19. maja 1963. Ker bo to jubilejni sejem, pričakujejo, da bo to največja prireditev te vrste, kar jih je bilo doslej v Jugoslaviji.

WASHINGTON. — Ameriški minister za delo Godberg je izjavil, da je bila brezposelnost v mesecu juliju najmanjša v zadnjih dveh letih. Število nezaposlenih se je namreč v juliju zmanjšalo za 445.000 oseb. Zdaj je v Ameriki okoli 4.018.000 ljudi brez dela, kar je 5,3 % celotne ameriške delovne sile.

SAN JOSE. — Pet držav Latinske Amerike — Kostarika, Salvador, Gvatemala, Honduras in Nikaragva — je podpisalo konvencijo o ustanovitvi skupnega tržišča držav centralne Amerike. Sedež novega centralno ameriškega tržišča bo v glavnem mestu Kostarike San Joseju.

PULJ. — Žirija IX. festivala jugoslovanskega filma je podelila vrsto nagrad za najboljše letošnje storitve v filmski umetnosti. Za najboljši film leta je bil proglašen Bulajčev film »Kozara« v proizvodnji Bosna filma, ki obravnava temo iz narodnoosvobodilne boja bosenskega ljudstva. Režiser Veljko Bulajič je prejel veliko zlato areno, poleg tega posebno nagrado v znesku 300.000 dinarjev, skupno z Ratkom Djuravičem in Stevanom Bulajičem nagrado 300.000 dinarjev za scenarij ter še nagrado »Kekec«, ki jo podeljuje žirija komisije »Film in otrok«. Prav tako pa so bili za vloge v filmu »Kozara« nagradjeni še igralci Olivera Markovič, Bata Živojinović in Dragomir Felba.

BUKAREŠTA. — V letošnji repertoar bukareštanske drame je vključena tudi odrska priredba Tolstojevskega romana »Vojna in mir«. Leta 1963 pa bodo s sodelovanjem Ervina Piscatorja, Alfreda Neumanna in Guntrama Prufertja uprizorili »Vojno in mir« tudi na Broadwayu.

NEW YORK. — Vlade Amerike, Velike Britanije in Belgije so predložile vršilcu dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tantu skupni »akcijski načrt« o združitvi Katange z ostalim delom Konga. Predlog treh držav vsebuje zahtevo, naj se Čombe takoj začne pogajati s centralno kongoško vlado o integraciji na podlagi načrta o federalni ureditvi Konga. V prvi etapi naj bi Katanga dajala osrednji kongoški vladi polovico dohodkov, hkrati pa bi pripravili vse potrebno za izročitev nadzorstva nad davki in carinami. Vendar načrt treh zahodnih držav ni preveč obetajoč, ker za primer, da odpadnik Čombe ne bi hotel razgovarjati z zakonito kongoško vlado, ne predvideva dovolj odločnih ukrepov.

ŽENEVA. — Kitajski zunanji minister je med svojim nedavnim bivanjem v Ženevi napovedal, da so Kitajci pri raziskavah o proizvodnji atomske bombe napravili zelo velik napredek. Na tem področju delamo zato — je dejal kitajski minister — ker imperialisti mislijo, da nas lahko podcenjujejo in imajo za šibke, dokler ne bomo imeli atomske bombe. Dodal pa je, da se kitajski znanstveniki veliko ukvarjajo tudi z raziskavanji za mirnodobno izkoriščanje atomske energije.

HELSINKI. — Omega svetovnega mladinskega festivala v Helsinkih se je udeležil tudi sovjetski kozmonavt Jurij Gagarin, ki je vzbudil veliko zanimanje na velikem mednarodnem srečanju mladih ljudi iz vseh delov sveta.

KAIRO. — Gospodarsko ministrstvo Združene arabske republike se uspešno pogaja z nekaterimi zahodnimi državami o možnostih za financiranje nabav investicijske opreme. Italija bo verjetno dodelila ZAR kredit v znesku 12 milijonov dolarjev, Zahodna Nemčija pa 15 milijonov dolarjev. Na podlagi nedavne sklenjenega sporazuma pa bo dobila posojilo tudi od Velike Britanije, in sicer 10 milijonov dolarjev.

BRUSELI. — Belgijsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da so začeli evakuirati belgijske vojaške sile iz Ruande, ki je bila do lanskega leta pod belgijskim nadzorstvom. Razgovori med Belgijo in Ruando, ki je bila lani proglašena za neodvisno državo, so se končali z neuspehom, zato so zdaj ukazali umik belgijskih čet s tega ozemlja. Nasprotno pa iz Urundija še niso umaknili čet, čeprav urundijska vlada to zahteva.

Mednarodni jezik esperanto

sredstvo sporazumevanja med narodi

Ob koncu preteklega stoletja si je genialni poljski zdravnik Ludvik Zamenhof, ki je živel v Bialistoku, izmislil na osnovi raznih živih jezikov — sam jih je govoril osem — poseben jezik, ki naj bi bil lahek za učenje, ki naj bi ne imel izjeme in naj bi ga znal vsak poleg svojega materinega jezika. Posrečilo se mu je po dolgem delu to napraviti in po takratnem njegovem psevdonimu »Esperanto« — upajoči — se imenuje njegov jezik še danes.

Esperanto je razširjen po vsem svetu, ponekod bolj, drugod, posebno kjer so videli v njem nevarnost za svoje kolonizatorske name-nje, spet manj. Hitler je esperanto prepovedal. Posebno po drugi svetovni vojni, ko prodira ideja enakosti in vsestranske svobode med zadnje narode katerekoli celine, se hitro širi učenje mednarodnega jezika, kar je razumljivo, saj se do včeraj nesvobodni narodi namesto jezika svojega včerašnjega okupatorja in izkoristevalca raje učijo mednarodni jezik.

Esperanto ima že ogromno literaturo, vanj pa so prevedena tudi vsa večja literarna dela vseh narodov. Tudi ta jezik se razvija, le svojih temeljnih načel ne sme spreminjati in se ne razvijati v dialekte, ker bi sicer ne mogel biti mednarodni. Prav zato, ker je lahek za učenje, brez izjem in bogat po svojem izražanju ter dosleden v svojih enostavnih pravilih, ima bodočnost kot mednarodni jezik, ki že danes zelo koristno služi za sporazumevanje med pripadniki raznih narodov.

UNESCO je že leta 1954 na konferenci v Montevideu priporočila državam članicam Združenih narodov, naj uvedejo esperanto v svoje šole, kjer je to le mogoče. To ni nič čudnega, saj se ideje esperanta popolnoma ujemajo z načeli enakopravnosti narodov, ras, vere, spoštovanja posebnosti drugih narodov, neumešavanja v notranje zadeve drugih, kulturnega in gospodarskega sodelovanja itd. Pri tem prav esperanto lahko najbolj pomaga in bo še bolj pomagal takerat, ko se bo mogoče z državljani katere koli države pomeniti v mednarodnem jeziku, ko ne bo treba nobenega tolmača in ko se ne bo treba posluževati težkih jezikov tako imenovanih »velikih« narodov.

Znani francoski pisatelj Romain Rolland ni zaman dejal: »Dokler ne bo esperanto uradno uveden v vse šole, tako dolgo ne more biti resnega in trajnega zblizanja med narodi«. Kajti esperanto vsebuje skrivno moč duhovne enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja in internacionalizma, ki naj bi odstranil vse pregrade med narodi, državami in kontinenti ter omogočil resnični internacionalizem, ki ne ogroža obstoja nobenega naroda.

Esperanto je precej razširjen tudi pri nas v Avstriji in obstoja cela vrsta krožkov, v katerih se učijo in gojijo ta mednarodni jezik. Posebno močno pa se je esperanto uveljavil v sosedni Jugoslaviji, kjer imajo tudi posebno knjižno založbo za izdajanje publikacij v esperanto; v tem jeziku so izšla tudi že vsa velika dela slovenskih klasikov. Jugoslovanski esperantisti vzdržujejo tesne zveze s tovariši po vsem svetu, saj so si za svoje geslo izbrali naslednje besede: Za narodov napredek — za mednarodno sodelovanje!

Deset let „Prešernove družbe“

katerih knjižne zbirke so postale priljubljeno berilo slovenskih ljudi doma in na tujem

„Prešernova družba“ v Ljubljani, trenutno največja narodna knjižna založba v Sloveniji, je tudi pri nas na Koroškem dobro znana med širokimi krogi naših ljudi: z vsakoletnim knjižnim darom Slovenske prosvetne zveze prihajajo na naše domove tudi posamezne knjige „Prešernove družbe“, ki so v teku let tudi pri nas postale priljubljeno čtivo za stare in mlade. Tudi knjižni dar, ki ga bo Slovenska prosvetna zveza razposlala svojim naročnikom proti koncu tega leta, bo obsegal štiri knjige iz redne knjižne zbirke „Prešernove družbe“. In sicer so bila izbrana naslednja dela: „Atomska postaja“ islandskega pisatelja in Nobelovega nagradjenca Haldora Laxnessa; najnovejši roman slovenskega pisatelja Ivana Potrča „Srečanje“; zanimivo delo iz komaj preteklega časa; L. W. Shirerja „Vzpon in propad III. rajha“; praktični priročnik ing. Mitje Tavčarja „Elektrika za domačo rabo“. Proti doplačilu pa bo mogoče dobiti še 6. zvezek Grafenauerjeve „Zgodovine slovenskega naroda“.

„Prešernova družba“ obhaja letos svojo desetletnico. V enem samem desetletju se je imenovana ustanova razvila v krepko ljudsko založbo, katere knjižne zbirke so danes priljubljeno berilo slovenskih ljudi doma in v Sloveniji in tudi povsod drugod, kjer žive Slovenci. O uspešnem razvoju „Prešernove družbe“ govorijo tudi številke: njena redna letna knjižna zbirka je doslej izšla v skupno 5.000.000 izvodih, žepna zbirka „Ljudska knjiga“ pa v 400.000 izvodih. Zelo priljubljena in razširjena pa je tudi prikupna mesečna revija „Obzornik“, ki s svojo pestro vsebino nudi mnogo razvedrila in zabave, hkrati pa še razne poučne zanimivosti.

V redni letni knjižni zbirki „Prešernove družbe“ izide vsako leto po sedem ali osem knjig, ki jih dobijo naročniki po zelo nizki ceni, namreč skupno le 950 dinarjev. Poleg zgoraj omenjenih štirih knjig, ki bodo vključene v letošnji knjižni dar SPZ, obsega tokratna zbirka še naslednja dela: „Prešernov koledar 1963“, potopis iz Brazilije poljskega pisatelja in znanstvenika Arkadyja Fiedlerja „Ribe pojo v Ukajali“, potopis iz Afrike srbskega književnika Oskarja Daviča „Črno na belem“ ter poljudnoznanstveno obravnavo „Kemija v službi človeka“.

Zbirka žepnih romanov „Ljudska knjiga“ obsega vsako leto deset knjig in znaša skupna cena za broširano izdajo samo 2500 dinarjev in za knjige, vezane v polplatno 3500 dinarjev. Vsak naročnik „Prešernove družbe“ prejema poleg tega zanimivi mesečnik „Obzornik“ (letna naročnina 1000 dinarjev), nadalje dobi vsako leto brezplačno po eno barvno reprodukcijo umetniške slike enega izmed znanih slovenskih umetnikov ter so-

Kulturna izmenjava med Italijo in Sovjetsko zvezo

»Primorski dnevnik« — glasilo Slovencev v Italiji — je pred nedavnim poročal, da je delegacija italijanske radiotelevizije pet dni bivala v Sovjetski zvezi, kjer je vodila pogajanja o izmenjavi radijskih in televizijskih oddaj med obema državama. V okviru italijansko-sovjetskega dogovora o kulturni izmenjavi je bil ob tej priložnosti podpisan sporazum, ki predvideva mesečne radijske in trimesečne televizijske izmenjave glasbenih registracij, kulturnih, znanstvenih in športnih programov ter prenose koncertov in oper. Poleg tega bosta italijanska in sovjetska televizija izmenjali razne dokumentarne in aktualne filme.

Dnevnik 14-letne deklice iz časa varšavskega upora proti nacistom

V Varšavi so našli dnevnik, ki spominja na svetovno znani „Dnevnik Ane Frank“. Gre namreč za beležke, ki jih je leta 1944 med varšavskim uporom proti Nemcem zapisala poljska deklica Wanda Przybylska, ki so jo Nemci ubili 4. septembra 1944, ko ji je bilo 14 let. Dnevnik je hranila njena mati, ki ga je šele sedaj izročila uredništvu tednika „Politika“.

Wanda je napisala večino svojega dnevnika v kletih in zakloniščih za časa bojev med uporom, ki se je začel 1. avgusta 1944 in tragično končal v zadnjih dneh septembra. Dnevnik se prične s 27. julijem in je prekinjen z dnevom smrti Wande. Deklica je doletela smrt, ko je skupaj z materjo in sestro iskala zatočišča med neko bitko.

Zvezek, v katerem je napisan dnevnik, nima platnic, a je vendar dobro ohranjen. Deklica je opisala grozne prizore, katerim je prisostvovala: bojem, ustrelitvam in drugim tragičnim dogodkom. Gre torej — kot poudarja „Politika“ — za izreden in mogoče edin dokument, napisan v dneh varšavskega upora.

Tudi afriški narodi so spoznali da je izobrazba ključ do boljšega življenja

Cela vrsta afriških držav si je že priborila neodvisnost, postale so svoj gospodar na lastni zemlji, ki so jo tuji brezobzirno izkoriščali dolga stoletja. Vendar pa imajo te države še velike težave, da odstranijo neštete posledice dolgoletnega zapostavljanja. Ena izmed teh težav je pomanjkanje lastnih strokovnih kadrov, zato neodvisne afriške države vlagajo silne napore za razvoj šolstva, zlasti pa se prizadevajo za čim hitreje ustanavljanje univerzitetnih središč. Za primer bomo navedli le dve izmed teh držav: Gano in Nigerijo.

Ce velja za vse afriške države, ki so uspešno zlomile jarem kolonializma, da si prizadevajo čim hitreje nadoknaditi vse, kar v dolgih letih tujega gospostva niso mogle doseči, potem naj omenimo, da je Gana med prvimi, zlasti pa na področju visokega šolstva. Ta prizadevanja so popolnoma razumljiva, kajti v tej afriški deželi si prizadevajo formirati moderno državo, ki se bo lahko uspešno spoprijela z vsemi notranje-političnimi problemi, zlasti pa s tistimi, ki so dejansko plod dolgoletnega kolonialnega zatiranja.

Potrebe po domačih inženirjih, zdravnikih, pravniki in drugih strokovnjakih so v Gani zelo velike. Sedaj delujeta v tej državi dve uni-

verz: University College v prestolnici Akri in College of Technology v Kumasiu. Univerza v Akri je sicer starejša, ima pa samo fakulteto za agronomijo. Univerza v Kumasiu obsega fakulteto za farmacijo, tehniško, medicinsko, filozofsko in pravno fakulteto. Obe univerzi močno spominjata po sistemu študija na britanski Oxford ali Cambridge, oziroma sta, tako kot omenjeni dve, bolj ali manj prepričani, da je njihova naloga le konzervirati in posredovati znanje o določenem področju znanosti, ki se je nakopičilo skozi desetletja.

Probleme, ki se pojavljajo na univerzah, zlasti pa tiste, ki se nanašajo na predavateljski kader, Gana uspešno rešuje. Univerzitetni predavatelji so iz vrst tistih domačih izobražen-

cev, ki so pred leti diplomirali na univerzah v tujini, predvsem v Veliki Britaniji, in so nato praktično delovali doma ali drugod.

Državne oblasti v Gani najbolj skrbijo za agronomsko in medicinsko fakulteto in vso tehniko, saj prav te dajejo strokovnjake, ki jih Gana v sedanjih fazi razvoja najbolj potrebuje, da bi čimprej odpravila velika nasprotja med posameznimi področji. V sklopu teh fakultet delujejo tudi raziskovalni instituti, ki bistveno vplivajo na predavanja in jih izpopolnjujejo, oziroma da študentje uspešno preskušajo svoje znanje v praksi.

Ce primerjamo študijski sistem na univerzah v Gani s kakšnim drugim na katerikoli evropski univerzi, opazimo precejšnje razlike, skratka spoznamo, da je vsaka primerjava odveč, kajti slušatelji v Gani se ob prihodu na fakulteto začno poglobljati v najosnovnejše stvari, ki jih obvladajo Evropejci že s 15. ali 16. letom. Kdor je le malo seznanjen s splošno vzgojno in prosvetno problematiko mladih neodvisnih afriških držav, ki so jih dolga leta stiskale sponke kolonializma, se temu ne bo čudil, zlasti če upošteva, da se tehnični dosežki, ki so se nakopičili le v upravnih kolonialnih sre-

diščih, niso širili v zaledje, razen kolikor je bilo to nujno potrebno za dosego večjega dobička.

V razvoju Nigerije pomeni prelomnico 1. oktober 1960. Takrat je namreč dežela banan in kavčuka dobila neodvisnost in se otresla britanskega kolonializma, ki se je, sodeč po posebni izdaji londonskega Timesa, posvečeni Nigeriji, »trudil« vsa dolga desetletja kolonialne vladavine, da bi jo lahko »končno« napravil za neodvisno. Da Velika Britanija ni skrbela za splošni gospodarski in kulturni dvig svoje kolonije, nam najbolj jasno govori podatek, da ima ta dežela 35 milijonov prebivalcev le dve visoki šoli (Ibadan in Nsukka) z zelo majhnim številom študentov in pa nekaj institutov, ki so izven omenjenih mest.

Odveč bi bilo poudarjati, da ima vsaka mlada afriška država s pravkar pridobljeno neodvisnostjo zelo velike potrebe po kadrih z visokošolsko izobrazbo. Tudi Nigerija ni izjema, vendar pa je v primerjavi z drugimi afriškimi državami nekoliko na boljšem. Na evropskih, ameriških in sovjetskih univerzah študira namreč več tisoč Nigerijcev, ki skoraj brez izjeme prejema stipendije nigerijskih oblasti.

Kakšne možnosti za študij pa imajo v Nigeriji ženske?

Ce primerjamo število obiskovalk nižjih in srednjih šol, vidimo, da je sicer iz leta v leto večje, toda še vedno premajhno, da bi zadovoljilo potrebe, ki jih ima 35-milijonska država. V Ibadanu in Nsukki študira skupno nekaj več kot 200 žensk, nekaj jih je tudi v tujini. Največ žensk študira kemijo, farmacijo in agronomijo.

Nigerija ima v primerjavi s številom prebivalstva zelo malo študentov. Vzroke za to ni težko poiskati, kajti slej ko prej bi se ustavili ob dejstvu, da je kolonializem pač kolonializem in da je njegovo bistvo v izkoriščanju, ki je toliko bolj grobo in tudi lažje, kolikor manj so ljudje izobraženi. Vendar pa se Nigerija tega zaveda in tako kot številne druge mlade afriške države posveča visokošolskemu študiju največjo pozornost, saj je to edina pot do tega, da se bo izkopala iz zaostalosti.

Podobne podatke pa bi lahko navedli tudi iz raznih drugih afriških držav, kjer povsod se z vsemi silami trudijo, da bi čimprej in čim hitreje prehodili pot, za katero so evropski in drugi »civilizirani« narodi potrebovali dolga desetletja.

Spomenik žrtvam

nacističnega taborišča Ljubelj

Pri Sv. Ani na jugoslovanski strani Ljubeljskega prelaza je bila v nedeljo ob množični udeležbi velika slavnost in komemoracija pri odkritju spomenika žrtvam nasilja v nekdanjem nacističnem taborišču Ljubelj, ki je spadalo k zloglasnemu kacetu Mauthausenu.

Stransko taborišče Mauthausena so na Ljubelju postavili pred dvajsetimi leti. Zaporniki so morali severno in južno Ljubelja pod najtežjimi in nečloveškimi pogoji, lačni in prezebajoči, graditi Ljubeljski predor, ki bo menda letos novembra dogotovljen in izročen svojemu namenu. Mnogo nesrečnih kaccellerjev je na tem vrhu žalostno končalo svoje življenje.

Tem nepozabnim žrtvam najrazličnejših narodov Evrope so postavili na jugoslovanski strani Ljubelja lep spomenik, odkritja se je udeležilo nad 2000 ljudi. Med govorniki je bil tudi bivši zapornik iz Francije, Maurice Chaffin, ki je bil leta 1947 tudi glavna priča pred francosko-angleškim vojaškim sodiščem v Celovcu proti SS-zdravniku dr. Raunsauerju, ki je deloval v taborišču na Ljubelju. Zdravnik je bil takrat obsojen na dosmrtno zaporno kazen.

Spomenik žalostnega spomina na okrutno končane žrtve nacističnega nasilja na tem področju naše zemlje, naj bo spet vsem ne le v spomin, temveč tudi v opomin! Iz pietete do nesrečnih žrtev, bi bilo za našo deželo in državo častno in umestno, da bi ob priložnosti dogotovitve Ljubeljskega predora odkrili tudi na avstrijski strani primeren spomenik.

Beljaški semenj

V Beljaku je bil letos 19. tradicionalni semenj (Villacher Kirchtag). Prireditelji ugotavljajo velik uspeh. Najznačilnejša je bila slavnostna povorka noš s 1300 udeleženci. Povorko je spremljalo 14 godalnih kapel v narodnih nošah. Čaroben je bil tudi ognjemet v tihi poletni večer.

Veliko pozornost, zanimanje in odobravanje so vzbujali po povorki nastopi folklornih skupin z narodnimi plesi, med temi posebno skupina DPD Svobode „Tone Čufar“ iz Jesenic in „I dancet di Lucinico“ iz Italije, kakor tudi D' Innviertler z' Linz".

Udeležba publike na semnju je bila rekordna.

Skupina naših otrok uživa počitnice v Zambratiji

Zambratija je idiličen turističen kraj na sončnem jugoslovanskem Jadranu, pol ure oddaljen od nam že bolj poznane Savudrije, kjer že več let letujejo naši slovensko govoreči šolarji. Letos pa Zambratijo posebno spoznava ena skupina naših koroških otrok, ki letuje v tem kraju.

Spremljevalec skupine Foltej piše, da so vsi srečno in zadovoljni prispeli na cilj letovanja. Na Jesenicah je že prevzela skrb za dekleško skupino tov. Slakova, fantovsko pa naš spremljevalec.

Red v počitniškem domu je vzoren, tudi disciplina otrok je razveseljiva, upravnica pa vodi dom z večjo in ljubeznivo roko in zares se počutimo kot doma. Plaža je lepa in zahtišna, kopanje je zelo primerno za vse brez razlike starosti. Hrana je izdatna, okusna in zdrava.

Sposoben vzgojiteljski kader pa skrbi tudi za širitev duševnega obzora naše mladine: Vedno velja: človek ne živi le ob kruhu, ker Ne vse je vsakdanji kruh!

Človek je telo in duh.

Saj še gora in drevo,

raste v zemljo in nebo.

(Gradnik)

Spremljevalec piše, da je skupina, predvsem dečki, zelo živahna in razigrana, vendar v dostojni meji. Za vsakovrstno športno dejavnost in igre je preskrbljeno v zvrhni meri.

Preprečeni temni naklepi proti koroškemu velesejmu

Kakor vsako leto je bila tudi letošnja otvoritvena slovesnost koroškega velesejma v znamenju mednarodnega sodelovanja in želje po čim večjemu zblizanju narodov — sosedov.

Naravnost preplašen mora postati zato človek ob vesti iz Pliberka, da so nepoboljšljivi šovinisti iz Pliberka in iz Celovca poskušali tudi mednarodno prirediteljev koroškega velesejma izkoristiti za svoje šovinistične težnje. Po njihovi zamisli naj bi velika maketa „Grenzlandheima“ ob vstopu z velikim napisom pozivala obiskovalce, da bi čim več darovali pri javni zbirki, ki so jo hoteli izvesti na prostoru sejma.

Le razsodnosti odgovornih činiteljev v vodstvu sejma in zlasti deželne vlade gre zahvala, da je bil odvrnjen ta torpedo-strel na največjo mednarodno gospodarsko prirediteljev v deželi. Sicer bi posebno tuji in zlasti gostje iz Italije in Jugoslavije lahko opazili, kako je na Koroškem še močno zasidrana narodna nestrpnost, da se ne ustavi niti pred mednarodnim dogodkom, kakršnega brez dvoma predstavlja koroški velesejem.

Libuče

Preteklo nedeljo se je usmerilo v libuško vaško gostilno k Železniku veliko število motornih vozil, navadnih koles, vaščani-domačini pa tudi peš. Vesela družba se je zbrala pri Marinu in praznovali so ženitovanjsko slavo mladega novoporočenega para. Domačin iz vasi, Korenov Anton Srienec, je šel za zaposlitvijo v Nemčijo. Priden in sposoben, kakor so naši ljudje sploh, se je uveljavil in priboril do eksistence. Na svojem delovnem mestu se je seznanil z dekletom, s katerim sta se dogovorila, da skleneta zvezo za življenje in bosta skupno delala lepe in včasih tudi neprijetne čase, ki spremljajo človeško življenje.

Ženina odlikuje lepa in gotovo zgledna lastnost, da v tujini ni pozabil svoje rodne vasi ter je svoje ženitovanjsko slavo opravil v domačem kraju. Ni pozabil svojih dragih domačin in jezika, ki ga je kot otrok najprej slišal iz ust svojih roditeljev, svojega materinega jezika. S katerim koli znanec se na svojih dopustih sreča, govori po domače, z onimi pa, ki jim ta jezik ni domač pa v nemškem jeziku. Žal, poznamo primere, ko se nekateri mladi ljudje vračajo iz tujine le po kratkih letih, pa že nočejo več znati slovenski in se svojega materinega jezika sramujejo, skratka zatajili so ga pod tujim vplivom. Drugi primeri pa spet kažejo, da so se ljudje vrnili iz tujega sveta v svoj domači kraj po dolgih letih, po dvajsetih in več, in niso pozabili svoje domače govorice ter so srečni, ko se je morejo spet posluževati. Materinega jezika po pošteni razsodnosti ni mogoče pozabiti, ker se je v detinskih letih vsakemu vsesal takorekoč v mešo in kri.

Poročno veselje je trajalo v pozne nočne ure, vse je bilo razigrano in dobre volje. Številnim svatom se je na večer pridružilo še več »oknarjev«.

Kakor je bilo prijetno in veselo ta večer, želimo, ko mlademu paru iskreno čestitamo,

da bi jima bilo mnogo let na njuni skupni življenjski poti. —

Prejšnji petek smo na pokopališču Pod Libučem položili k trajnemu počitku gospo Plautz, ženo gostilničarja restavracije na pliberškem kolodvoru in poslovalce nemške rafifeisnovke v Pliberku. Pokojna žena je bila sila marljiva, vestna in poštena, dobra in vsem ustrezljiva. Eden sinov je zdravnik v deželni bolnišnici v Celovcu, eden še študira na univerzi, hčerka je pa učiteljica.

Razpis kmetijske šole v Podravljah

Kmetijska šola v Podravljah razpisuje vpis učencev za šolsko leto 1962/63.

V prvi letnik šole se lahko vpiše vsak fant, ki je star 16 let in je uspešno dovršil osnovno šolo.

Pogoj za vpis v drugi letnik je uspešno dovršeni prvi letnik kmetijske šole v Podravljah ali katerekoli druge kmetijske šole.

Pismene protnje za sprejem je treba vložiti pri upravi šole najpozneje do 20. oktobra. Protnji mora biti priloženo zadnje šolsko spričevalo.

Mesečna šolnina in vzdrževalnina v internatu znaša šil. 300.— Gojenci manj premožnih staršev lahko zaprosijo za štipendijo.

V času rednega šolanja imajo učenci — v kolikor niso dopolnili 24. leto starosti — pravico do otroških doklad.

Šola prične s poukom 3. novembra 1962.

Za vsa potrebna pojasnila se obrnite na naslov: Kmetijska šola Podravlje — Förderlach.

Uprava

Drveša vas - Dvor

Nedaleč od opekarne v Drveši vasi pri Pliberku je tolmun, kjer je zbrane toliko vode, da se je mogoče tudi kopati. Dno ni globoko, znaša le okoli 60 centimetrov. Vendar je tudi to kopališče zahtevalo pred nekaj dnevi smrtno žrtev mladega nadebudnega fanta.

Dan je bil vroč in trije prijatelji, Franc Šumnik iz Dvora in brata Bričko, so se namenili, da se gredo kopat v to miniaturno jezero. Domenjeno storjeno! Kmalu so bili vsi trije v vodi in France Šumnik je nagloma zaplaval po vodni gladini. Približno v sredi jezera je nenadoma prišel pod vodno gladino. V prvem trenutku njegova tovariša nista slutila nič hudega, ko ga pa le ni bilo na površje, sta kričala na pomoč. Delavci v bližnji opekarni so klice slišali in nemudoma prišli ter spravili fanta na suho. Dolgotrajni oživljajni poskus je bil zaman. Bilo je prepozno in pliberška zdravnik dr. Lassnig in dr. Ottowitz, ki so ju tudi nemudoma poklicali, sta mogla ugotoviti samo še smrt.

Kazaze

Kakor smo brali, se je Rudolf Grundner, avstrijski prvak v prostem veslanju, smrtno ponesrečenega veslača je deroča Lieser blizu Spittala. Čoln se je prevrnil in smrtno ponesrečenega veslača je deroča voda odnesla. Iskalne akcije so bile zaman. Pred nekaj dnevi pa je delavec pri elektrarni Kazaze zapazil proti večeru v novem jezeru človeško truplo in je nemudoma obvestil orožnike na bližnji postaji. Bližnje orožniške postaje so pred nedavnim dobile na razpolago motorni čoln, ki naj jim služi v nadzorovalne in reševalne namene na novem, po obsežnosti tretjem koroškem jezeru. Stori pa se je noč ter je bilo tisti večer iskanje brezuspešno. Drugo jutro pa so mrtvo truplo potegnili iz jezera, ki jo je voda naplavila pri grabljah dravske elektrarne.

Od kraja nesreče blizu Spittala je Lieser in Drava splavila truplo smrtno ponesrečenega športnika okoli 100 kilometrov daleč in jo končno naplavila pri grabljah kazaške elektrarne. Do ugotovitve identitete mrtveca po njegovih svojcih, so prenesli truplo v mrtvašnico na pokopališču v Št. Petru na Vašnjah.

Poziv deželne vlade Korošcem

Hude elementarne katastrofe so tudi letos spet ponovno prizadele različne kraje naše dežele. „Kärntner Nothilfswerk“, akcija za pomoč v sili, ki dobiva svoja sredstva iz pripravljenosti koroškega prebivalstva za pomoč in žrtvovanje, se stalno prizadeva pomagati prizadetim v stiski in potrebi ter jim zagotoviti eksistence.

Nepričakovane letošnje elementarne katastrofe zahtevajo toliko sredstev za pomoč, da je ustanova spet primorana prositi prebivalstvo za denarne prispevke. Prebivalstvo je naprošeno, da z darovi pomaga omiliti težkoče prizadetih sodeželanov in upa, da bodo Korošci in Korošice prošnji po svojih močeh tudi ustregli. Vsak naj pomaga!

Prispevki se lahko vplačajo pri vseh občinskih uradih, na okrajnih glavarstvih ter pri koroškem deželnem hipotečnem zavodu (Kärntner Landes-Hypothekenanstalt) „Kärntner Nothilfswerk“, račun 11.291.

Poziv so podpisali deželni glavar in oba namesnika.

Prijeten obisk z nesrečnim koncem

Sele — Kot. — Nedavno je na svoj rojstni dan prispela Rezi Bogataj iz Celovca z dvema otrokoma na obisk v svoj rojstni kraj, v rodno hišo v gostilni „Pri žagi“. Nameravala je nekaj dni preživeti med domačimi, zlasti pri svoji stari mami, ki je šele komaj ozdravela po dalje trajajoči bolezni.

Drugi dan svojega obiska je izkoristila, da je obiskala nekaj gorskih kmetov, kjer so jo povsod prisrčno sprejeli, saj je kot mlado dekle s svojo sestro Pepco pri teh tolikokrat grabila seno in pomagala pri drugi žetvi. Z otrokoma je obiskala mlado Ozbavtovo gospodinjino Francko ter se oglasila tudi pri Gorniku in Hajnzu in končno še spodaj pri Špičaku.

Vesela se je vrnila proti večeru domov ter navdušeno pripovedovala o lepem izletu. Toda nesreča nikdar ne počiva in nihče ni slutil, da se bo morala Rezi vrniti že isti večer v Celovec in sicer z rešilnim avtom. Na kamniti in slrmi poti se ji ni pripetilo nič, na „lepem svetu“ na poti k sosedu pa je padla tako nesrečno, da si je na dveh mestih zlomila nogo. Poklicali so rešilni avto in prepeljali so jo v bolnišnico v Celovec, kjer se bo morala zadržati verjetno dalj časa. Želimo ji skorajšnje okrevanje s povabilom, da bi po ozdravljenju spet prišla k nam na obisk in bila drugič bolj srečna.

Podobna nesreča se je primerila pred nekaj časa pri nas tudi Mikovemu Rudiju. Zlomil si je nogo kar v veži pri sosedu Spodnjem Maliju. Med tem pa se mu je noga že zacelila in spet ga vidimo marljivega pri delu.

KOLEDAR

Petek, 10. avgust: Lavrencij
Sobota, 11. avgust: Tiburcij
Nedelja, 12. avgust: Klara
Ponedeljek, 13. avgust: Hipolit
Torek, 14. avgust: Evzebij
Sreda, 15. avgust: Vnebovz. Mar. D.
Četrtek, 16. avgust: Joahim

Prežihov Voranc:

Višja matematika

Nekega dne je Korej spet opazoval, kako merijo in prevzemajo jamski les. Stal je tik očeta in strmel v njegovo delo in poslušal njegov glas. Ko je tako gledal mimo njegove roke v knjižnico, se je prestrašil. Zapazil je namreč, da njegov oče ne zapisuje števil, ki jih je tekač klical in ki jih je sam oče ponavljal. Oče je vpil skoraj navdušeno:

»Dvaindvajset... petindvajset... osemindvajset... trideset...!« toda njegova roka je mehnično zapisovala:

»Petindvajset... sedemindvajset... petdeset... dvaintrideset...«

Nekaj časa je Korej pridrževal sapo, potem pa je prestrašeno vzkliknil na ves glas:

»Oče, vi ne zapisujete prav...!«

Mere, ki jih je oče zapisoval, so bile vedno za dva centimetra večje od onih, ki sta jih s tekačem naglas klicali.

Namesto da bi oče upošteval Korejevo opozorilo, se je razburil in zakričal:

»Prokleti smrkavec, če se mi ne izgubiš pri tej priči, ti bom eno zasolil!«

In že je zamahnila njegova roka proti Korejevi glavi. Korej je ves preplašen odskočil in le malo je manjkalo, da je ni izkupil. Očetov glas ga je prepričal, da se ni šaliti, zato se je poparjen izgubil s skladišča in odtaval proti domu. Doma je bil ves tih in spremenjen, tako da ga je mati zaskrbljeno vprašala:

»Kaj pa ti je...?«

Korej se je lagal, da mu ni nič, čeprav ga je dogodek na skladišču hudo tiščal.

Opoldne je prišel oče domov in se grdo držal. Mati mu je potožila, kakšen je fant. Ko sta še nekaj na samem govorila, se je oče nasmehnil proti Koreju in dejal:

»Ti fant, ne vtikaj se v stvari, ki te nič ne brigajo. Drugače bova orala. Kar si videl na skladišču, to je višja matematika, ki je ti še ne razumeš. Kadar boš večji, jo boš razumel...«

Potem je po kratkem premisleku še važno dodal:

»In da nikjer nič ne zineš...«

Korej je dobro vedel, kaj to pomeni, zato je seveda molčal. Tembolj pa je pri sebi tuhtal, kaj je s to višjo matematiko, ki je niti v šoli ne uče. Zaradi tega dogodka se je odslej skladišča nekoliko ogibal, to se pravi, ogibal se je mesta, kjer je oče prevzemal dovoženi jamski les. Le od daleč mu je zvenelo na ušesa tisto enakomerno vpitje:

Dvajset... dvaindvajset... osemindvajset... trideset...!«

Vendar zdaj to klicanje ni bilo več podobno tisti pesmi, ki jo je prej tako navdušeno poslušal.

Nekega dne pa je Korej nenadoma zvedel za tajnost te »višje matematike«. Čisto nenadoma. Zgodilo se je to pravzaprav ponoči, ko je to odkritje najmanj pričakoval.

Njegov oče je imel navado, da je včasih, na primer kako nedeljo zvečer, izostajal in se vračal pozno ponoči nekoliko dobre volje. Mati je bila takrat vselej nemirna in nikoli

ni šla spat pred očetovim prihodom, čeprav ga je morala čakati tudi čez polnoč. Včasih je med čakanjem bridko jokala. Zaradi nje tudi otroci navadno niso mogli spati.

Korejev oče je nekega večera dejal materi:

»Nocoj me pa ne bo domov...«

»Zakaj?« se je ustrašila mati.

»Zato, ker me je šepul povabil...«

Šepul je bil eden izmed lesnih trgovcev, ki so rudniku dobavljali jamski les.

Mati je bila tisto noč drugačna kakor prejšnje krat, kadar je oče izostajal. Ni ga čakala, ampak se je ulegla in mirno zaspala. Oče se je šele proti jutru vrnil domov in je bil zelo dobre volje. Na ves glas se je smejal in neprestano hvalil:

»No, ta šepul, ta pa drži besedo, moram reči. In tudi izkazal se je. To bi ti morala biti zraven...«

Oče je prinesel s seboj liter vina in pol gnjati. Oboje je položil materi na posteljo in se zraven zagonetno režal.

»Poglej, tudi nate ni pozabil. To je za ženo, je rekel, ko sem odhajal.«

Mati je molčala, ko da bi jo bilo sram.

Nato je oče legel in se zopet smejal ter govoril sam s seboj.

»Izkazal se je, izkazal pa se je tudi lahko izkazal... Ali naj mu zastoj pišem tiste cifre... kaj? Vsak mesec znese to nekaj tisoč...«

In ko da bi hotel potlačiti slabo vest, je mrmral vedno bolj zaspan:

»Kaj me to briga, saj drugi tudi delajo... Že od nekdaj delajo tako...«

Potem je zaspal.

Ko je oče prišel domov, se je Korej prebudil in je potem slišal vsako njegovo besedo. Delal pa se je, ko da bi bil še dalje spal, a je v resnici na tihem prisluškoval.

Zoro Zorin:

Zmaj nad oblaki

Na travniku so otroci spuščali zmaje. Bilo jih je vseh barv in velikosti, vsi pa so vztrepetavali v vetru, se dvigali in padali in za njimi so se vili pisani repi. Potem, ko so se letanja naveličali, so jih otroci varno potegnili na zemljo.

Eden izmed zmajev — bil je lepše poslikan od drugih in daljši rep je imel — je bil privezan na zelo dolgi vrvi. Deček, ki ga je držal na vrvi, je bil srečen in ponosen, da njegov zmaj jadra najvišje.

»Sedaj se pa spusti dol! Dal ti bom še daljšo vrvi, da boš lahko še više letel,« je prigovarjal deček.

Toda zmaj je bil opijanjen od višin, čutil se je močnejšega od vefra in tistih gomažeih mravelj pod seboj, zato je hotel biti svoboden. Deček je nenadoma začutil, da se je vrvi v njegovi roki pretrgala, tako silno je potegnil zmaj. S solznimi očmi je gledal, kako izginja v modre višine proti belim oblakom.

Zmaj se je dvigal hitreje in hitreje. »Svoboden sem! Kako lepo je biti sam in plavati, plavati do samih oblakov! Da, do oblakov se dvignem in z njimi bom jadral nad zemljo.«

Kmalu je dosegel oblake. Toda kako to, da niso več tako lepo beli, kot so bili poprej! Samo gosta megla je vse naokrog. Zmaj je čutil, kako se kaplje vpijajo v njegovo papirnato telo; začutil je, da se bliža smrt. Padal je vse nižje in nižje.

Na fleh je obležalo nekaj paličic in razmočenih kosov papirja. Deček je pobral paličice in napravil novega zmaja.

Slišal je tudi, kako se je mati nerodno pre-gibala po postelji ter čez nekaj časa rekla:

»O, da bi to le tiho ostalo...!«

Toda tega vzdihla oče že ni več slišal, ker je smrčal.

Korej dolgo ni mogel napraviti kakega sklepa iz tega, kar je bil slišal. Šepul je bil leni trgovec in poleg tega še gostilničar ter je bil na glasu kot zelo podjeten mož. Toda počasi se je Koreju le zavitelo. K temu mu je največ pripomogel materin vzdih... Ali ni morda šepul očeta pogostil zato, ker mu pri prevzemanju blaga piše višje mere...? Hudirja...! Dečku se je zavrtelo v glavi in njegovo telo je na mah obilil mučen znoj. Kakor v pijanosti se je obračal po postelji in v ušesih so mu zvonile številke:

Dvajset... dvaindvajset... petindvajset... osemindvajset... trideset...!«

Korej je tisto noč odkril »višjo matematika«.

(Odlomek iz knjige SOLZICE)

M. Mihailov

Zvijače

Kmet je v gozdu izkopal globoko jamo, da bi ujel vanjo kakšno žival. Jamo je dobro pokril z dračjem.

Po gozdu je lekla lisica. Ker ni slutila nič slabega, je stekla čez dračje. Dračje se je udrlo in lisica je padla v jamo.

Po zraku je krožil žerjav. Spustil se je na zemljo, da bi si poiskal hrano. Sedel je na dračje, se pogreznil v jamo in se znašel zraven lisice.

Oba sta premišljevala, kako bi prišla iz jame.

Lisica je skakala z enega konca jame na drugega, a ni ni mogla iz nje. A žerjav je stal nepremično na eni nogi in kluval zemljo pod seboj.

Ribica in dekle

Prišlo je dekle do bistre vodé,
čez brv jo pelje pot na delo,
zagledalo je spotoma ribice,
kako plavajo v vodi veselo.

»Srečne ve ribice,« pravi dekle,
»brezbrižno po vodi drsite,
ne veste, kako človek se muči za kruh,
brez dela veselo živite.«

»Ne zavidaj tega nam, deklica ti,«
ribica v vodi ji pravi,
»ko se hoče človeku zabave in rib,
pa pride in trnek nastavi.«

Šlo je dekle na delo molče
in merilo pot čez dobrovo,
o raznih živalih razmišljalo je,
da vsaka ima svojo težavo.

Lisica je rekla: »Imam tisoč, tisoč zvijač!« A žerjav je kljuval naprej in rekel, da ima eno samo.

Lisica je mislila: »Kako je neumen ta žerjav, da kljuje zemljo. Mar ne ve, da je zemlja zelo debela in da je ne bo prekljuval.« Krožila je še kar naprej po jami in godrnjala, da ima tisoč zvijač. A žerjav je še vedno brez prestanka kljuval in mrmral, da ima eno samo zvijačo.

Prišel je kmet, da bi pogledal v jamo, če se je v njo kaj ujelo.

Ko ga je lisica zaslišala, je hitreje skakala iz kota v kot. Pri tem je pogledala žerjava in videla, da je povsem utihnil in nehal kljuvati zemljo. Ležal je kakor mrtev na fleh in se ni ganil. Lisica je mislila, da je poginil od strahu.

Kmet je lahko privzdignil dračje in videl, da sta padla v jamo lisica in žerjav. Prva je divjala po jami sem in tja, drugi pa je ležal iztegnjen in kakor mrtev na dnu jame.

»O, ti podla lisica,« je rekel kmet, »niti v nesreči se nisi premagala in si zadavila to nesrečno ptico.«

Potegnil je žerjava za noge iz jame in ga potipal. Ko je videl, da je še topel, je še bolj zmerjal lisico. A ta je begala kakor brez glave po jami sem in tja in ni vedela, katere svoje zvijače bi se oprijela.

»Le počakaj,« je dejal kmet, »plačala boš za žerjava.«

Položil je žerjava kraj jame in zgrabil lisico. A žerjav je izrabil ugodno priložnost, raztegnil krila, vzletel in zakričal: »Rešila me je moja edina zvijača!«

Lisica pa se je s svojimi tisočeriimi zvijačami znašla na ovratniku zimskega plašča.

Ivo Andrić

20

Travniška kronika

Tedaj sta se združila, tolažila, si dajala darila, si dopisovala pristrčno in prijateljsko, kakor moreta ravnati samo človeka, ki sta si kaj hudega storila, pa ju je skupna zla usodna med obklovala enega k drugemu in sta poslej povezana ted seboj.

Komaj pa se je kratko zatišje nagibalo h koncu in so odnosi med Napoleonom in dunajskim dvorom postali napeti, sta se tudi konzula redkeje obiskovala in začela svojo ljubeznivost meriti po dozah, dokler ju pretrganje odnosov ali vojna ni docela razdvojilo in sprlo. Tedaj sta utrujena človeka spet začela svojo borbo in posnemala kakor dve ubogljivi lutki na dolgih nitih vse tisto, kar se je dogajalo v veliki in oddaljeni borbi, katere skrajni cilji so jima bili neznani, je pa obema s svojo razsežnostjo in divjostjo vzbujala na dnu duše podobna čustva strahu in negotovosti. Pa tudi tedaj se ni pretrgala nevidna in krepka nit med konzuloma, »dvema neznanca«, kot sta se v pismih nazivala. Nista se srečavala in shajala, ne sama ne njuni družini. Nasprotno, rovarila sta drug proti drugemu z vsemi sredstvi in na vseh področjih. Ponoči, ko je Travnik že globoko utonil v temo, je bilo videti samo na obeh

konzulatih še eno ali dve osvetljeni okni. Za njima sta konzula bedela nad papirji, prebirala sporočila zaupnikov, pisala poročila. In tedaj se je dostikrat zgodilo, da je gospod Daville ali von Mitterer za hip pustil delo, stopil k oknu in se zastimel v osamljeno svetlobo na nasprotnem bregu, pri kateri je sosed-nasprotnik snoval neznane zanke in spletke, prizadevajoč si, da bi spodnesel svojega tovariša onkraj Lašve in mu zmešal štrne.

Med njima ni bilo več tesnega mesteca, ločila ju je samo praznina, molk in tema. Njuni okni sijeta in se gledata kakor zenice ljudi v dvoboju. Toda skrit za zaveso strmita eden ali drugi konzul ali oba hkrati v blede pramen nasprotnikove svetlobe pa z manjšim, globokim razumevanjem in iskrenim sočutjem mislita drug na drugega. Potem se zdrzeta in vrneta k delu pri dogorevajočih svečah. Spet nadaljujeta vsak svoje poročilo, v katerem ni ne duha ne sluha o čustvih, ki so ju bila pravkar obšla, pač pa se v njem napadeta in omalovažujeta s tiste lažne uradne višočine, s katere uradniki, kot mislijo, gledajo ves svet, kadar govorijo s svojim ministrom v zaupnem poročilu, za katerega vedo, da ga tisti, na katerega se nanaša, nikoli ne bo bral.

6

Bilo je, kakor da so se same nadloge in bridkosti ugnezdile v travniški kotlini v teh mučnih letih splošnih vojska; tudi življenje avstrijskega generalnega konzula von Mittererja je bilo polno težav, med katerimi njegov prihod v Travnik ni bil najmanjša.

Bil je temnopoli možak z rdečim obrazom, zavihanimi črnimi brki in srepim pogledom, počasnega govorjenja, umerjene drže; vse na njem je bilo trdo, oglato, čisto in urejeno, toda skromno in »komisno«, kakor da je oboje, človek in uniforma, pravkar prispelo iz cesarsko-kraljevega

vojne skladišča za naglo formiranje nekega povprečnega polkovnika. Samo njegove rjave okrogle oči z vedno rdečimi in vnetimi vekami so izdajale neko nemo dobroto in hoté prikrito duševnost. Bile so kalne oči človeka, bolnega na jetrih, trudne oči dolgoletnega obmejnega in pisarniškega tlačana, oči, ki so se izgledale, ko so budno pazile na večno ogroženo mejo cesarstva, žalostne in neme oči, ki so pri tem poslu videle mnogo zla in spoznale meje človeške moči, svobode in človečnosti.

Rodil se je pred petdesetimi leti v Osijeku, kjer je bil njegov oče častnik v slavonskem huzarskem polku. Poslali so ga v kadetnico in prišel je iz nje kot pehotni praporščak. Ko je postal poročnik, so ga premestili za obveščevalnega častnika v Zemun. Tu je s kratkimi presledki preživel kakih dvajset let, hudih let, polnih vojskovanja s Turčijo in srbskih vstaj. V tem času ni le sprejemal zaupnike, zbiral podatke, vzdrževal zveze in pošiljal poročila ampak je večkrat tudi sam šel v Srbijo, dostikrat preoblečen v kmeta ali meniha, in je v najtežavnejših okoliščinah poizvedoval za turškimi silami, risal utrdb in važnejše postojanke ali pa ugotavljal, kakšne volje je ljudstvo. Pri tem poslu, ki človeka zgoda ugonobi, je imel von Mitterer uspehe. In kakor se zgodi dostikrat v življenju, je bil tudi to pot uspeh tisto, kar človeku zavije vrat. Ko mu je tako poteklo nekaj let dela, so bili v ministristvu tako zadovoljni z njegovimi poročili, da so ga poklicali na Dunaj, kjer je dobil čin stolnika in sto ducatov nagrade. Ob tem uspehu se je v duši mladega častnika porodilo drzno upanje, da bo nemara lahko izvozil iz enoličnega in utrudljivega kolovoza, po katerem so vlekli svoje breme vsi pred njim.

Obmejni častnik z nagrado sto ducatov in visokim priznanjem v žepu, človek, ki je prekoračil trideseto leto, si je želel vsega, posebno pa bolj mirnega, lepšega in družbeno višjega življenja. Poosebljenje takega življenja

Slovenska kmečka zveza obvešča:

Sedaj pitano živino in prašiče na trg!

Povpraševanje in cene na trgu s klavnino živino in prašiči so se v juliju zelo ugodno razvijale. Cene klavne živine, zlasti bikov in volov, so bile po vsej državi ustaljene in dobre, cene prašičev in telet pa so pri vedno bolj pojemajoči ponudbi precej nategnile.

Eksport goveje živine v Italijo se je tudi v juliju ugodno odvijal. Tedensko je bilo izvoženih 150 do 200 bikov, volov in telic. Ta izvoz je omogočil, da so kljub razmeroma obilni ponudbi ostale cene volov, bikov in telic pri 10,50 do 12 šil. Le pri kravah, zlasti mastnih, se je v juliju nekoliko zataknilo in so jih plačevali le po 7 do 8,50 šil. Sredi meseca se je zgodilo, da so pričeli trgovati tudi za zaklano govejo živino. Zaklane živali s takoj uporabljenim mesom so plačevali po 21,50 do 23 šil., one z mesom za predelavo pa po 20 do 22 šil.

Dočim so v deželi pri goveji živini še vedno višji za eksport, je pri prašičih tekom julija domača ponudba pričela pojemati in so se na koroškem trgu pričeli pojavljati tudi štajerski in zgornjeavstrijski pitanci. Istočasno pa so sredi meseca pričeli na Dunaju uvažati poljske in madžarske pitance. V juliju so jih uvozili okroglo 1800 komadov.

Dunajske cene klavnih prašičev se vrtijo med 12,50 in 14,88 šil., v Salzburgu pa so zaklane prašiče stalno plačevali skozi cel julij po 16 do 17,50 šil. Na Koroškem so klavne prašiče tekom julija plačevali po 13 do 14 šil., v zadnjem tednu meseca pa je cena poskočila na 14 do 14,50.

Zelo občutno je na Koroškem pomanjkanje klavnih telet, katerih cena je kljub stalnemu dovozu zlezla že na 18 šil. za kilogram žive teže, medtem ko plačujejo zaklana teleta na Dunaju po 16 do 24, v Salzburgu pa po 20 do 22 šil.

Za kmetovalca je sedaj ugoden čas, da spravi opitana goveda, prašiče in teleta iz bleva. Ta čas bo trajal še tri do štiri tedne, potem bo glavna turistična sezona minila, na trgu pa se bo pričela pojavljati že na planinah opitana mlada živina, vsled česar je pričakovati, da bodo priče sedanje cene popuščati. Zato sedaj pitano živino in prašiče na trg!

NAMIG TEDNA

V gorskih predelih je zadnji čas, da se jemo LIHOGRŠČICO za poznojesensko zeleno krmo. V ravninskih predelih jo še lahko sejemo v prihodnjih 14 dneh.

NE POZABIMO: Čim več bomo dali lihoogrščici gnojnice z dodatkom superfosfata, tem večja bo zrasla in tem redilnejša bo!

Kaj pravijo strokovnjaki o pincgavskem govedu?

Pincgavci so po naših krajih številčno še vedno najmočnejše zastopana goveja pasma. Od črte Celovec — Železna Kapla proti zahodu jih razen še redkih otokov simodolcev in sivorjavcev najdemo takorekoč po vseh kmečkih blevih. Kljub očitnim prednostim, ki jih imajo pred njimi simodolci in sivorjavci, se večina naših kmetovalcev še vedno najbolj navdušuje za pincgavce, kar pomeni, da bomo imeli po naših krajih še doka let opravka s pincgavci kot gospodarskim faktorjem, ki ga je treba v stremljenju za čim večjo rentabilnostjo v proizvodnji nujno pospeševati in izkoristiti, kar se le da.

Zato je zanimivo prisluhniti mnenju o gospodarski vrednosti pincgavcev, ki ga na podlagi molzne kontrole in drugih ugotovitev izrekata poslovodji delovne skupnosti pincgavskih rejskih zvez, dr. Th. Santner in dipl. ing. W. Hein.

Kmetovalec, ki z zdravimi, rodovitnimi in dolgoživečimi živalmi z domačo krmo poceni proizvaja meso in mleko, je na boljšem od onega, ki potem dokupa močnih krmil z visokimi proizvodnimi stroški producira meso in mleko z živalmi, ki gornjih lastnosti nimajo razvitih. Ta resnica pa postavlja pred rejca nalogo, da smer reje prilagodi zahtevam trga in da z vso energijo vzredi živali z lastnostmi, kakor jih široki trg v pogledu na mleko in meso, pa tudi na druge lastnosti zahteva. Tako je bila v rejski smeri „mleko in meso“ zahtevana molznost od 3.000 kg mleka povečana na 3.500 in 4.000 kg s 4 % masti v povprečju. Pri upoštevanju mesnosti se je v letih pokazalo, da morajo živali postati globlje in širše, nikakor pa ne nižje. Prav tako je preteklost pokazala, da dobra rastnost zahteva primerno ograjenje.

V pogledu na molznost vseh vključenih pincgavskih rejskih zvez med letom 1956 in 1961 kaže primerjava molznih kontrol naslednjo sliko:

Kontrolirane krave

	mleka	masti %	masti kg
1956	2.775	3,91	108
1961	3.252	3,97	129

Rodovniške krave

	mleka	masti %	masti kg
1956	2.999	3,94	118
1961	3.524	4,03	142

Gornje povprečje se je leta 1956 nanašalo na 27.719 kontroliranih krav, od tega 9.823 rodovniških, leta 1961 pa na 28.631 kontroliranih, med katerimi je bilo 10.918 rodovniških. Porast molznosti in povečanje odstotka masti v mleku je posledica boljšega krmiljenja, pa tudi strožje selekcije. Pri tem je treba upoštevati, da se v rejskih območjih pincgavskega goveda krave do 60 % in še več pasejo na planinah, kar pa v povprečju zmanjšuje molznost za 500 do 600 kg mleka.

Leta 1956 je dalo 34,1 % kontroliranih krav več kot 3.000 kg mleka, leta 1961 pa je ta odstotek narasel že na 53,3 %. Več kot 4.000 kg mleka je 1956 dalo le 4,6 % kontroliranih krav, leta 1961 pa 11,9 %.

Matere pincgavskih bikov so na Salzburgskem in na Tirolskem dale 1955 povprečno 2.714 kg mleka s 3,98 % masti, leta 1961 pa 3.183 s 4,07 %. Na Koroškem in Vzhodnem Tirolskem, kjer so matere bikov boljše, so dale leta 1955 v povprečju 2.904 kg mleka s 4,06 % masti, leta 1961 pa 3.237 kg s 4,11 %.

Z ozirom na to, da je

mesnost živali zelo važna,

so na vrsti plemenskih sejmov ugotavljali tudi težo in prirastek bikov. Pri tem so ugotovili, da je 1.246 bikov v starosti 16,7 mesecev tehtalo povprečno 509 kg, pri čemer ni

ODDAJA ZA NAŠO VAS

Jutri zvečer ob 18.25 prisluhnimo oddaji „Za našo vas“ radia Celovec.

bilo razlik med biki severno od Visokih Tur. Pri 12 mesecev starih bikih je dnevni prirastek znašal 1.002 grama. Nato je s starostjo bikov pričel dnevni prirastek pojemati, pri čemer je treba upoštevati, da so bili biki na planinski paši, kjer dnevni prirastek ni večji od 700 gramov. Paša na planini je torej prirastek enako zmanjševala kot molznost. Vendar se je ta poslabšani prirastek kmalu popravil. Treba pa je tudi upoštevati, da ima planinska paša velike prednosti v pogledu na utrđitev živali, na podaljšanje življenjske dobe in zboljšanje rejske kvalitete živali. Vsekakor je primerjava

mer in tež, ki so jih dosegli mladi pincgavski biki, pokazala, da v tem pogledu pincgavci ne zaostajajo za drugimi višinskimi pasmami goveje živine.

Iz gornjih izjav in ugotovitev sledi, da je bil v zadnjih 5 letih med pincgavci s strogo izbiro dosežen lep napredek tako v pogledu na tip in formo, kakor na vime in storilnost. Ponudba za visoke storilnosti pripravljenega in kar tiče cene vrednega goveda, zlasti krav in telic je za obdržanje in pridobitev novih tržišč odločilnega pomena. Z ozirom na to, da je ca. 1,5 milijona pincgavcev razširjenih po 8 državah in da predstavlja Avstrija za vse te države originalno rejsko središče, upravičuje domnevo, da bo dosedanji ugodni potek plemenskih sejmov trajal še naprej in da bo uspelo rešiti rejske naloge tudi v smeri podobnega povziranja splošne molznosti pincgavskih krav, kakor so ga v zadnjih letih pokazale kontrolirane krave. Najboljše sredstvo pri tem bo — poleg zboljšane vzreje in izdatnejšega krmiljenja — dobro organizirana mreža združenih bikov in nadaljnje vključevanje s potomstvom potrjenih dobrih bikov v umetno osemenjevanje, katerega naj se rejci pincgavskega goveda še posebej poslužijo.

Agrarna okrajna oblast Celovec se je preselila

Agrarna okrajna oblast (Agrarbezirksbehörde) Celovec, ki je doslej imela svoje urade v barakah v Pierlstrasse, se je preselila v novo poslopje koroške deželne vlade (stolpnica nad veleblagovnico »Forum«) v Miesstalerstrasse. Svoje urade ima v četrtem nadstropju.

Istotako so se v novo poslopje deželne vlade preselili deželni agrarni senat, oddelek za veterinarstvo, vodogradni urad in gozdna inšpekcija.

Zboljšave pri družinskih dokladah

Pri družinskih dokladah je s 1. julijem tega leta prišlo do naslednjih zboljšav:

● Doklade za matere so deležne že matere z 2 otrokoma, za katere se daje otroška doklada. Doklada za matere znaša 40 šil. mesečno.

● Pri treh in več za otroško doklado upravičenih otrokih se doklade za matere povečajo od dosedanjih 75 na 100 šil. mesečno.

● Pri dvojčkih ali trojčkih je priznana doklada za dojenčka tudi za drugega ali tretjega otroka.

Za mesece februar, maj, avgust in november dobijo matere kakor doslej izplačano še posebno doklado k dokladam za matere. Le-ta znaša pri dveh otrokih 20 šil., pri treh ali več otrokih pa 50 šil. Za te mesece torej znaša izplačilo otroških doklad in materinskih doklad pri enem otroku 210, pri dveh otrokih 510, pri treh otrokih 885, pri štirih otrokih 1.215, pri petih otrokih 1.590 in pri šestih 1.965 šil.

V mesecih z normalnim izplačilom otroških in materinskih doklad, to je v mesecih januar, marec, april, junij, julij, september, oktober in december, pa znaša izplačilo pri enem otroku 140, pri dveh 340, pri treh 590, pri štirih 810, pri petih 1.060 in pri šestih 1.310 šil.

Doklada za dojenčke znaša skupno 600 šil. in je treba za njo s strani matere dvakrat zaprositi pri pristojnem finančnem uradu, in sicer prvič v teku 7 mesecev od rojstva, drugič pa v teku 6 mesecev potem, ko je otrok izpolnil pol leta starosti. Brez teh prošenj finančni urad doklade za dojenčke ne izplača.

je zagledal v neki dunajski gospodični. Bila je hči vojaškega sodnega častnika, ponemčenega Poljaka, in neke ogrske baronice brez premoženja. Lepo, nekoliko preveč živahno in romantično gospodično Ana Marijo so dali brez pomiselnosti, kar preveč zlahka in naglo neuglednemu, toda sposobnemu obmejnemu častniku s periferije cesarstva. Kakor da mu je usoda prav nalašč obesila to dekle in ga tako za večno popolnoma priklenila prav na tisti mrtvi tir podrejenega življenja, s katerega je hotel po vsej sili pobegniti. Ženitev, ki naj bi mu bila odprla vrata v višje in prijetnejše življenje, ga je zaprla in zvezala za vekomaj, ga oropala miru in spokojnosti, te edine dobrine in največjega dostojanstva skromnih usod in brezimnih ljudi.

Obveščevalni častnik, „ki je žel uspehe“, je naglo odkril, da je nekaj, česar nihče ne more preveriti in slutiti vnaprej: muhe in izbruhi nemirne in osamljene žene. To „nesrečno poljsko-madžarsko-dunajsko zblojo“, kakor je poveljnik zemunske garnizije krstil gospo von Mitterer, je mučila prebujna domišljija in bolesta, nezmagljiva in nezadržna potreba po navduševanju. Gospa von Mitterer se je navduševala za glasbo, za naravo, navduševala se je za pretirano človekoljubje, za stare podobe, za nove ideje in za Napoleona ali za kar koli, kar je bilo zunaj nje in njenega kroga, v nasprotju z njenim družinskim življenjem, dobrim glasom in ugledom njenega moža. Ta nujna potreba po navdušenju se je v življenju gospe von Mitterer čisto spajala z bežno in muhasto zaljubljenostjo. Po neki usodni in nepremagljivi potrebi se je ta žena hladnega telesa, toda vroče glave navduševala zdaj pa zdaj za mlade moške, ki so bili navadno mlajši od nje. Vselej je bila prepričana, da je v človeku, v katerem je slutila silen duh, hrabro srce in zvrhano mero čistih čustev, našla viteza

svojih sanj in sorodno dušo. In po isti usodnosti so bili to vedno mladi, brezobzirni in nadarjeni moški, ki so si dejansko pozeleli samo nje, in sicer za hip, mimogrede in nedvoumno, kakor bi si zaželeli vsako drugo žensko, na katero bi naleteli in bi se jim vdala brez odpora. Po prvem navdušenju, pri prvem srečanju, ko se je očitno pokazala vsa razlika med njenim vzvišenim, netelesnim navdušenjem in med pravimi namerami moških, se je Ana Marija pogreznila v obup in razočaranje. „Ljubezen“ se je spremenila v sovraštvo in gnus do tedanjega idola, do same sebe, do ljubezni in do življenja sploh. Potem je ozdravela, poiskala in našla hrane v navdušenju in razdraženosti drugačne vrste in s tem tešila svojo prirojeno potrebo po krizah in zlomih do prve nove prilike, ko se je vse začelo znova.

Von Mitterer je neštetokrat skušal pojasniti ženi njene zablode, hotel jo je spametovati in zaščiti, pa ni pomagal. Njegov „bolni otrok“, ki je prihajal že v leta, je padal v določenih razdobjih redno kakor božastniki v nove krize na poti iskanja čiste ljubezni. Polkovnik je znal na pamet prva znamenja in tudi potek vsakega ženinca „iskanja“ in je že vnaprej vedel, kdaj pride trenutke, ko se mu bo ilhe in razočarana vrgla okrog vratu in jecljala, da jo vsi poželijo, nobeden pa ne ljubi.

Kako je tak zakon mogel ostati in trajati? Kako je ta vestni in trezni človek vse to prenašal in zakaj je vse vnaprej odpustal, tega nihče nikoli ne bo zvedel; to bo ostala ena tistih nerazumljivih skrivnosti, ki tako pogosto neizprosnost ločijo in nerazumljivo povezujejo dvoje ljudi.

Že prvo leto se je Ana Marija vrnila k staršem na Dunaj, trdeč, da se ji na smrt stidi telesna ljubezen in da svojemu možu glede tega ne more priznati nobenih pravic. Stotnik je privolil v vse; s tem jo je pregovoril in

pripeljal nazaj. Zatem se ljima je rodilo dekletce. To je bilo kratko zatišje. Dve leti pozneje je vse skupaj izbruhnilo znova. Stotnik je sklonil glavo, se zariil v težke posle zemunske karantene in v svoje obveščevalno delo, pomiril se je s tem, da mora živeti z ognjenim zmajem, ki mu je treba vse žrtvovati in ki vrača z novim nezadovoljstvom in nemirom vse, kar prejme.

Kakor vse prismojene in besne žene je lepa, čudaška in potratna gospa von Mitterer počela, kar je hotela, vendar nikoli ni dobro vedela, kaj hoče. Brezglavo se je zaletavala v svoja občasna „navdušenja“ in se ljadno iz njih razočarana vračala. Ni znano, kaj je von Mitterer teže prenašal in gledal: njene „zaljubljenosti“ ali razočaranja. Stotnik je eno in drugo trpel z mučeniško potrpežljivostjo. Kajti to ženo, ki mu jo je usoda naprtila kot nezasluzeno kazen, je ljubil brezmejno in neomajno, kakor človek ljubi bolnega otroka. Vse, kar je bilo njeno mu je bilo dragoceno plemenito in vzvišeno. Vse na nji, v nji in okoli nje, do mrtvih predmetov, ki so bili njena last, vse se mu je zdelo nekaj višjega in lepšega, vredno oboževanja in vsake žrtve. Trpel je zaradi njenih zaletelosti in blodenj, sramoval se je pred svetom in se mučil sam pri sebi, hkrati se je pa tresel ob sami misli, da bi ga ta čarobna žena mogla zapustiti ali si karkoli prizadejati in izgniti iz njegove hiše ali s tega sveta. On je napredoval v službi, dekletce je raslo, drobno, resno in molčeče, gospa von Mitterer je pa z nezmanjšano silo blodila in iskala od življenja vse tisto, česar ne more dati, spreminjala je vsako stvar v navdušenje ali bridkost ter mučila z obojim sebe in vso okolico. Neukrotljivo in nerazumljivo norenje, ki je tlelo v tej ženi, je menjavalo z leti smer in obliko, ni pa kazalo, da bi slabelo ali ponehavalo.

(Se nadaljuje)

za oddih in razvedrilo

Prežihov Voranc

Semenj belih ljudi

Ob obletnici rojstva slovenskega pisatelja Prežihovega Voranca objavljamo njegovo črtico iz zbirke evropskih potopisov „Borba na tujih tleh“.

Francija, Orleans, sonce, poljane, zoreča pšenična polja...

Mesto ob Leni Loiri, ki se vije v širokem loku proti Atlantskemu oceanu. Mesto Orleanske device, Jeanne d'Arc. Velikanska katedrala, kakor znamenje časa nad mestom. V hladu njene sence te mrazi. Temačni, čudovito vitki svodi se v dolgih vrstah izgubljajo v omotičnih višavah veličastnih ladij.

Tesne zgodovinske ulice, koder je pred sto leti hodila orleanska junakinja, ko je vzpodbujala na boj proti angleškim osvajalcem, od koder je vodila francoske vojske v bitko blizu mestnega obzidja, kjer so osvajalce prvič pognali v beg. Tesne ulice spominjajo na mesto Rouen ob Seini, kjer so dobrih petindvajset let pozneje isto orleansko devico živo sežgali na gmadi prav isti velikaši, prav ista visoka duhovščina, kateri je rešila prestole, gradove in altarje...

V soncu razbeljen stoji mogočni spomenik kralja Karla — njenega rablja...

Počasi se vije lena, zamazana Loira mimo mesta Orleans.

Kres. Trg device Orleanske je preplavljen z množicami. Semenj. Sonce neusmiljeno žge pod vedrim nebom. Nobenega diha od nikoder. Deset tisoč ljudi se že zgrinja na trgu in še vedno prihajajo novi. Vozovi, konji, avtomobili, pešci; naokrog zaudarja po kmečkem znoju. Krik in trušč, vihanje pisanih noš, smeh, godba, petje. Vse se duši v oglušujočem vrvežu največjega semnja ljudi na Francoskem, ki je vsako leto v Orleansu na dan 24. junija.

Da, ljudski semenj.

Da, na Francoskem, v deželi zakrknjene demokracije, enakopravnosti, bratstva in svobode!

Ta dan najemajo kmetje in graščaki, pa tudi drugi delodajalci iz okolice, ki je takšna kakor pol Slovenije, posle in poljedelske ter druge delavce. Od daleč prihajajo delodajalci na vozovih, avtomobilih, od daleč prihajajo tudi delojemalci, poljedelski proletarijat, peš, na kolesih, z vlakom.

Mladeniči in deklina ponujajo na razstavi svoje ude mimoidočim, zakrknjenim, molčečim gospodarjem.

Kupci ne spreminjajo potez. Ponudba je izredno velika, pšenice so še od lanske žetve polne kašče. Počasi, počasi... Topo se vrstijo ogledniki.

Vstopim v vrvež in prisluškujem.

„Kanalje hočejo znižati takso!“

„Takša je za pol leta 3500 frankov, a jo hočejo potisniti na tri tisoč.“

Prisluhnem na drugo stran. Kupci poltiho šepetajo:

„Previdnost! Izredno mnogo je inozemskih delavcev...“

Tako se semenj melje dalje. Tisoči čakajo, tisoči ogledujejo, kupujejo...

Pred vhodom v starinsko hišo je velik gnetež. Po postavah množice sodim, da je tu zbirališče kupcev. Rdečelični, na videz dobrodušni, od zaužitega vina žareči obrazi so zatopljeni v preudarna razmišljanja podjetniških skrbi. Nad hišnimi vrati je napis:

„Sindikata poljedelcev“.

Iz hiše buči kakor iz čebelnega panja.

Aha!

Prerijem se na drugo stran prostranega sejmišča.

Pred vežo široke hiše se zgrinjajo poljedelski delavci. Razgreli, srčiti glasovi. Od nekod diši razlito vino. Pod obokom miza, za njo dva razkoračena Francoza, zatopljena v kup papirjev. Na mizi svežnji časopisov in brošur. Nekdo pritruje nad vhod začasni napis:

„Zveza poljedelskih delavcev“.

Na drugem koncu sejmišča završi. Množice se zaženejo tja in me potegnejo za seboj. Sredi trga pod milim nebom je postavljena miza, prav tako obložena s časopisi, brošurami in letaki. Nad njo transparent z napisom:

„Zveza združenih poljedelskih delavcev“.

Na stol se nenadoma vzpne visok, svetel Francoz in začne v provansalskem narečju:

„Tovariši, poljedelski delavci, Francozi in priseljenci...“

Nadaljnje njegove besede zaduši hrušč, govornik omahne, transparent pade med množico, policija, krik in vik...

Vedno krožijo med poljedelskim proletariatom od rok do rok letaki, ki pozivajo francoske in priseljene delavce v boj za njihove zahteve, proti znižanju mezd in prelamljanju pogodb, ki ga izvaja sindikat poljedelcev. Letaki v francoskem, italijanskem, poljskem jeziku...

Trume se gibljejo v soncu, čakajo.

Sindikata sabotira pogodbe. Le posamezniki, manjši posestniki, ki potrebujejo kvečjemu eno moč za nekaj mesecev, se pogajajo in plačujejo na svojo roko, plačujejo nad takso, ki jo hoče diktirati sindikat. Toda to se komaj pozna.

Šele popoldne sklenejo tarifo, najvišje plače za pol leta: 3200 frankov. Lesnica pada doli do navadnega ibrznika, ki dobi komaj 2000 frankov. Pogodba se glasi za hrano, najmanj štiri obroke na dan, prenočevanje na posilanih posteljah s perilom, bolniško zavarovanje, deseturno delo.

Toda beli sužnji se ne vdajajo papirnatim vabam. Vedo, da bo večji del trajalo delo po dvanajst in še več ur na dan, da bo hrana komaj zadostna, da bodo spali tudi na tleh in da bo delavec v primeru bolezni slej ko prej zletel na cesto.

Izkušnje.

Skupina Poljakov se pogaja z nekim graščakom. Previdni so.

„Nedeljo hočemo imeti prosto!“

Drugi zahtevajo:

„Tudi v nedeljo hočemo imeti hrano!“

Kupci pregledujejo vrsto za vrsto...

Trebušen Francoz in naličena ženska barantata s poljskim parom. Poljak tolče nekaj besed po francosko. Francoz tiplje mišice čokatega Poljaka, kakor bi otipaval konja. Obraz se mu razleže. Zadovoljen jel.

Francozinja obrača mlado Poljakinjo. Mišice so krepke. To gre. Tedaj pa zabode oči v njen trebuh, nato še s prstom povrta po njem ter se zgrozi:

ZADOBROVOLJO

KMETOV ODGOVOR

V dnevih velike suše je turist vprašal kmeta, če je imel letos dosti dežja.

»Prav malo sem ga imel, skoraj nič. Moj sosed ga je imel več.«

»Tega pa ne razumem, saj je sosedovo posestvo zraven vašega,« je pripomnil turist.

»To drži,« je odvrnil kmet, »toda njegovo posestvo je mnogo večje od mojega!«

OPRAVIČENI OČITEK

Sin nabodnemu očetu: »Vidiš, kakšen si, pa praviš meni, presneti pob smrkav.«

OTROCI, JAGODE IN SLADKOR

Učitelj je opazil, da mu šolski otroci kradajo z vrta jagode, zato jih je povabil v svoje stanovanje in jim ponudil skledo zrelih jagod, na debelo potresenih s sladkorjem.

Ko so se otroci najedli, jih je vprašal: »No, otroci, ali ni bolje tako, kot pa da mi kradete napol zrele jagode na vrtu?«

»Seveda je bolje, saj na vrtu sploh ni sladkorja,« so odgovorili otroci.

ŠTUDENTOVSKA

— Rado, le uči se tujih jezikov. Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš!

— To je že res, neprijetno pa je biti butec v več jezikih hkrati.

KAKOR ZA KOGA

— Kaj misliš, ali res prinaša nesrečo, če črna mačka za kom teče?

— To je odvisno od tega, za kom teče. Za miš je to prav gotovo velika nesreča!

ZASKRBLJENOST

— Tam za vogalom neka baraba že pol ure pretepa našega Mihca!

— Zakaj pa ne prideš tega takoj povedati?

— Od začetka je kazalo, da ga bo Mihec nabutal.

IZ ZGODOVINE

Učitelj: »No, Lojzek, kako je bilo ime najpogumnejšemu junaku v Troji?«

Učenec molči.

Učitelj: »Saj sem vam včeraj pripovedoval o tem. No, Hek...«

Učenec: »Hek...«

Učitelj: »No, naprej, naprej, Hekto...«

Učenec: »Hektoliter!«

„Nosnal“

Poljakinja zardi in začne mahati z rokami. Mož ji priskoči na pomoč:

„Madame, šele čez sedem mesecev, čez sedem mesecev...“

Toda kupca se namrdneta in gresta dalje...

Posebno so pridregli tujci. Skoraj polovica je Italijanov, Poljakov, Špancev in drugih. Mnogo jih ostane na cesti, neprodanih. Še vedno tavajo po cestah Orleansa, ko je večina kupcev že nakupila. Daleč je njihova domovina...

Pred gostilno pijejo francoski delavci. Mimo gre skupina priseljencev.

„Te kanalje so krive, da so gospodarji znižali plačo,“ vpije pijan Francoz.

Trije drugi Francozi planejo po njem in ga pobijejo na mizo.

„Malči, svinjal! Ti so še večji reveži, kakor mi. Gospodarji so krivi!“

Nekdo razlaga še bolj resno:

„Kapitalisti so krivi, naši in njihovi. Kdo jih je poslal sem?“

Nekdo pohiti za skupino s polno steklenico vina.

„Združiti se moramo vsi...“

Sommerset Maugham

Zadoščenje

Opazil sem jo v gledališču in jo na njen poziv med odmorom obiskal. Vsa vesela je zažvrgolela:

— Ah, koliko let je minilo, odkar sva se prvič videla! Kako mine čas! Nihče od naju ni postal mlajši. Ali se še spominjate najinega prvega srečanja? Povabili ste me na kosilo...

Kako se ne bi tega spominjal! Tedaj sem živel v Parizu. Imel sem sobico, ki je gledala na pokopališče, in sem zaslužil ravno toliko, da sem nekako povezal dušo s telesom. Prečitala je neko mojo knjigo in mi je pisala. Zahvalil sem se ji, kmalu pa sem prejel od nje drugo pismo, v katerem mi je sporočila, da pride v Pariz. Čeprav nima mnogo časa, bi vendar rada prebila en sam trenutek z menoj. Predlagala mi je Fayota.

Fayot je bila tedaj restavracija, ki so jo obiskovali francoski senatorji in je vsekakor presegala moje možnosti. Toda bil sem premlad, da bi ženski rekel »ne«.

Imel sem osemdeset frankov (zlatih), ki bi morali trajati do konca meseca. Računal sem, da skromno kosilo za dve osebi ne bo stalo več kot petnajst frankov.

V pismu sem odgovoril, da bom svojo novo prijateljico čakal v četrtek ob pol enih pri Fayotu. Ni bila tako mlada, kot sem pričakoval. Bila je ženska štiridesetih let in zelo zgovorna.

Ko so prinesli jedilni list, sem se prestrašil, ker so bile cene znatno višje, kot sem pričakoval.

— Opoldne nikoli ne jem! — je dejala.

— Oh, nikar ne govorite tako, sem vzkliknil velikodušno.

— Vedno naročam samo eno jed. Ugotavljam, da ljudje danes preveč jedo. Morda kakšno majhno ribo. Ali imajo renskega lososa?

Naročil sem lososa za mojo gostjo. Natakark me je vprašal, ali želiva še kaj.

— Ne, — je odgovorila, — nikoli ne jem več kot eno jed, razen malo kaviarja.

Srce se mi je stisnilo. Zavedel sem se, da kaviarja ne morem plačati, toda tega nisem mogel reči. Naročil sem torej kaviar, zase pa najcenejšo jed: ovčji kotlet.

— Ni pametno, da jeste meso, — me je opomnila. — To je težka jed. Zelodca ne smemo nikoli preobremenjevati.

Nato je prišlo vprašanje pijske.

— Jaz nikoli ne pijem, — je izjavila.

— Jaz tudi ne! — sem pohitel.

— Razen belega vina, — je nadaljevala, kot da nisem nič rekla. — Zdravnik mi je prepovedal piti druga vina kot šampanjec.

Verjetno sem prebledel. Naročil sem pol steklenice. Mimogrede sem omenil, da je meni moj zdravnik prepovedal šampanjec. Naročil sem si čašo vode.

Pospravila je kaviar in ribo. Ves čas je klepetala o umetnosti, literaturi in glasbi. Jaz pa sem se spraševal, koliko bo znašal račun. Ko je prispel moj ovčji kotlet, me je pričela karati:

— Vidim, da opoldne radi jeste težka jedila. To ni prav. Zakaj se ne zgleđujete po meni in ne jeste samo eno jed? Mnogo bolje bi se počutili.

Že prej sem prisluškoval, da bi iztaknil kakega rojaka. Našel sem nekaj Dalmatincev in Ličanov. Proti večeru pa sem šel mimo voza, ki je čakal v stranski ulici in čul govoriti slovensko. Na vozu sta sedela dva fanta in pila iz steklenice.

Pristopil sem. Čakata na gospodarja, da se z njim odpeljeta na mesto dela. Eden je iz Premurja doma, drugi iz Kozjanskega. Premurec pripoveduje:

„Tri leta sem že v Franciji. Od kraja sem dobro zaslužil, sedaj pa je bolj trda. Do zdaj sem imel srečo, da nisem bil brezposeln. Prihranil sem si nekaj in poslal materi na Goričko. Kako bo pri novem gospodarju, ne vem. Videti je stiskač. A kaj hočemo?“

Kozjanec pa pravi:

„Tukaj sem štiri leta in se moram ves čas ubijati s poljedelstvom, ker ne dobim karte za industrijo. Vso zimo sem bil brezposeln in kar sem si prej prihranil, sem medtem porabil. Doma nimam nikogar, pa me zato manj skrbi. Zavidinjala sva se za pol leta. Živi se, a za starost to ni...“

Pijemo in govorimo. Daleč je domovina, trda za tiste, ki jo redijo.

Pride Francoz in voz izgine proti Loiri. Pomahamo si še.

Bil sem na največjem semnju belih sužnjev v Evropi...

— Saj jem samo eno jed, — sem pripomnil, ko se je znova pojavil natakark z jedilnim listom.

— Ne, ne — je odkimala. — Nič več ne bi mogla deti v usta, razen morda nekaj teh velikih špargljev...

Srce mi je skoraj prenehalo biti. Videl sem jih v izložbi in sem vedel, da so zelo dragi.

— Madame želi vedeti, ali imate šparglje, — sem dejal natakarku. Goreče sem upal, da bo rekel »ne«. Toda natakark se je blaženo nasmešnil in me pričel prepričevati, da imajo čudovite šparglje.

Naročil sem jih.

— Vi ne boste — me je vprašala.

— Ne, jaz nikoli ne jem špargljev.

— Vem, nekateri ljudje jih ne prenašajo.

Šparglji so bili veliki, sočni. Vonj po raztopljenem maslu me je prijetno ščegetal v nos. Opazoval sem, kako se je moja gostja davila s šparglji. Slednjič je končala.

— Kavo? — sem jo vprašal.

— Da, samo sladoleđ in kavo, — je odgovorila.

— Od kosila je treba vedno vstati z občutkom, da bi lahko še nekaj pojedli, — me je učila, ko je jedla sladoleđ.

— Ali ste še lačni? — sem jo vprašal jec-ljaje.

— O, ne. Vidite, kako malo jem, opoldne pa nikoli ne použijem več kot eno jed.

Prinesli so račun. Ko sem ga plačal, sem ugotovil, da mi je ostalo denarja samo še za napitnino. Za trenutek je njen pogled obstal na tistih treh frankih, ki sem jih dal natakarku — gotovo me je imela za skopuha.

Toda konec koncev sem vendar dobil zadoščenje. Mislim, da nisem škodoželjen človek, toda zdi se mi, da nesmrtni bogovi vendar vse prav naredijo: ta ženska je danes težka nad sto kilogramov.

Domislice

● Spoznanje, kako moraš živeti, je največ, kar lahko dosežeš v življenju.

● Z vzgojo človeka ne naučiš, češar doslej ni vedel, temveč ga naučiš delovati, kakor doslej ni deloval.

● Pomembno je edinole urejeno in nekemu cilju posvečeno življenje.

● Sreča je v dejavnosti — tekoča reka je, ne stoječa voda.

● Sla po resnici nas osvobaja — pa čeprav je nikoli ne najdemo.

● Življenje samo ni tako važno; važen je način, kako se spoprimeš z njim.

● Če si hočeš otežiti lahko delo, ga odloži.

Avstrijski lesni sejem Koroški velesejem Celovec

9. do 19. avgusta 1962

120.000 m²
moderno
urejenega
sejemskega
prostora

Mednarodna
udeležba
iz 18 držav

Pojasnila:
sejemska
direkcija Celovec,
Valentin-Leitgeb-
Strasse 11,
telefon 31-79

Popusti (za osebni in blagovni promet) na Avstrijskih zveznih železnicah in železnicah v Bolgariji, Danski, Nemčiji (Vzhodni in Zahodni), Finski, Franciji, Grčiji, Italiji, Luxenburgu, Norveški, Romuniji, Švici, Češkoslovaški, Madžarski 25 %, Švedski 35 %, Portugalski, Jugoslaviji, 20 %.

Radio program

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

časa — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.
Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje: 5.55 Kmečka oddaja — 6.10 Jutranja gimnastika — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Za gospodinjstvo — 11.00 Zabavna glasba — 13.10 Opoldanski koncert — 18.55 Šport — 19.30 Odmev

Sobota, 11. 8.: 8.00 Otroški zbor radia Celovec — 8.05 Naš hišni vrt — 8.15 Orkestrski koncert — 14.15 Pozdrav nate — 16.00 Aktualna reportaža — 16.30 Za delovno ženo — 20.00 Salzburške slavnostne igre

Nedelja, 12. 8.: 8.05 Kmečka oddaja — 9.05 Pesem iz Pariza — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Štehanje v Čajni — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Šport — 20.10 Švicarski pisatelj Friedrich Dürrenmatt.

Ponedeljek, 13. 8.: 8.15 Orkestrski koncert — 15.00 Posebej za vas — 15.45 Knjižni kotiček — 17.10 Godba na pihala — 18.35 Mladina in gledališče — 20.15 In kaj mislite vi? — 20.30 Rumeni ponedeljek — 21.15 Za mesto in podeželje.

Torek, 14. 8.: 8.00 Zvenec jutranji pozdrav — 15.30 Komorna glasba — 18.00 Prometna vzgoja — 20.15 „Nalezljivo zdravje“, veseliga.

Sreda, 15. 8.: 8.05 Godba na pihala — 11.00 Pozdravljeni! — 13.15 Operni koncert — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Šport — 19.30 Operni koncert — 20.10 Salzburške slavnostne igre.

Četrtek, 16. 8.: 8.00 Zvenec jutranji pozdrav — 14.45 Ura pesmi — 15.15 Knjižni kotiček — 18.05 Kmečka oddaja — 18.35 Mladina naj poluje — 21.00 Zveneca alpska dežela.

Petek, 17. 8.: 8.00 Zvenec jutranji pozdrav — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Godba na pihala — 20.15 Salzburške slavnostne igre.

II. PROGRAM

Sobota, 11. 8.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.30 Peljemo se z železnico — 11.00 Ljudske viže — 13.30 Agrarna politika — 14.40 Tehnični razgled — 20.30 Zabavna oddaja.

Nedelja, 12. 8.: 7.05 Godba na pihala — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.10 Za avtomobiliste — 15.00 Veselo peffe, veselo igranje — 19.10 Teden dni svetovnega dogajanja — 20.45 Ob lepi modri Donavi.

Ponedeljek, 13. 8.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 16.00 Otroška ura — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Salzburške slavnostne igre.

Torek, 14. 8.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 17.15 Znanje za vse — 17.50 Esperanto — 20.30 „Italijanka v Alžiru“, opera.

Sreda, 15. 8.: 9.00 Iz slovanskih oper — 13.25 Za avtomobiliste — 15.30 Dunajske melodije — 16.30 Plesna glasba — 17.05 Gledališče po vsem svetu — 17.45 Nepozabni glasovi — 19.30 „Počitnice srca“, komedija.

Četrtek, 16. 8.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 13.30 Komorna glasba — 16.00 V Alpah, Himalaji in Antarktiki — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Komorna glasba.

Petek, 17. 8.: 6.05 Mladi glas — 9.20 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska univerza — 16.00 Otroška ura — 17.15 Znanje za vse — 19.30 „Pridni tatovi“, veseliga.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 5.05, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 22.00, 23.00, 24.00.

Dnevne oddaje: 5.00 Dobra jutro — 5.10 Nekaj domačih — 12.15 Kmetijski nasveti ali Radijska kmečka univerza — 17.00 Lokalni dnevnik — 19.30 Radijski dnevnik.

Sobota, 11. 8.: 8.55 Počitniško popotovanje — 9.40 Pesmi in priredbe Emila Adamiča — 11.00 Arije iz „Kneza Igorja“ — 12.05 Trio Slavka Avsenika — 14.35 Voščila — 17.50 Vedri napevi — 18.10 Pesmi raznih narodov — 18.45 Naši popolniki na tujem — 20.00 Za prijatelja konec tedna.

Nedelja, 12. 8.: 6.30 Napolki za turiste — 8.00 Mladinska radijska igra — 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden — 10.00 Ša pomnite, lovriši — 10.30 Opera matineja — 11.30 Filmski festival v Puli, reportaža — 12.05 Voščila — 13.30 Za našo vas — 14.00 Zbor Donskih kozakov — 14.15 Voščila — 15.30 Popoldne pri Chopinu — 16.00 Humoreska tedna — 17.05 Športna nedelja — 20.00 Vaša pesem, vaša melodija.

Ponedeljek, 13. 8.: 8.05 Narodne pesmi iz Vojvodine — 8.35 Iz opere „Cavalleria rusticana“ — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Melodije raznih dežel — 11.00 Orkester Slovenske filharmonije — 12.05 Božo in Miško pojeta — 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 15.40 Literarni sprehod — 17.05 Arija skozi stoletja — 18.45 Novo v znanosti — 20.00 Dubrovniški festival.

Torek, 14. 8.: 8.55 Počitniško popotovanje — 9.10 Z Madžarskega na Balkan — 9.41 Vojška godba — 11.00 Koček Švedske — 12.05 V narodnem tonu — 13.30 Poje Maria Collas — 14.35 Voščila — 15.20 Od kola do kola — 18.30 Poje Mariborski komorni zbor — 18.45 S knjižnega trga — 20.00 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 20.30 Radijska igra.

Sreda, 15. 8.: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.25 Operni napevi — 11.00 Igrajo „Štirje fantje“ — 11.15 Clovek in zdravje — 11.25 Iz opere „Pikova dama“ — 12.05 Kmečki valčki — 15.20 Poje Komorni zbor radia Ljubljana — 15.40 Dvorakove pesmi — 17.05 Šoferjem na pot — 17.50 Narodne iz Bosne — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Večer ob zabavni glasbi.

Četrtek, 16. 8.: 8.05 Iz čeških glasbenih logov — 8.45 Makedonske narodne pesmi — 9.10 Vesele počitnice — 9.25 Znameniti operni zbori — 12.05 Narodne s harmoniko — 13.30 Zvoki iz nekdanjih časov — 14.35 Voščila — 15.25 Iz slovenskih oper — 17.05 Koncert po željah — 18.10 Turistična oddaja — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede.

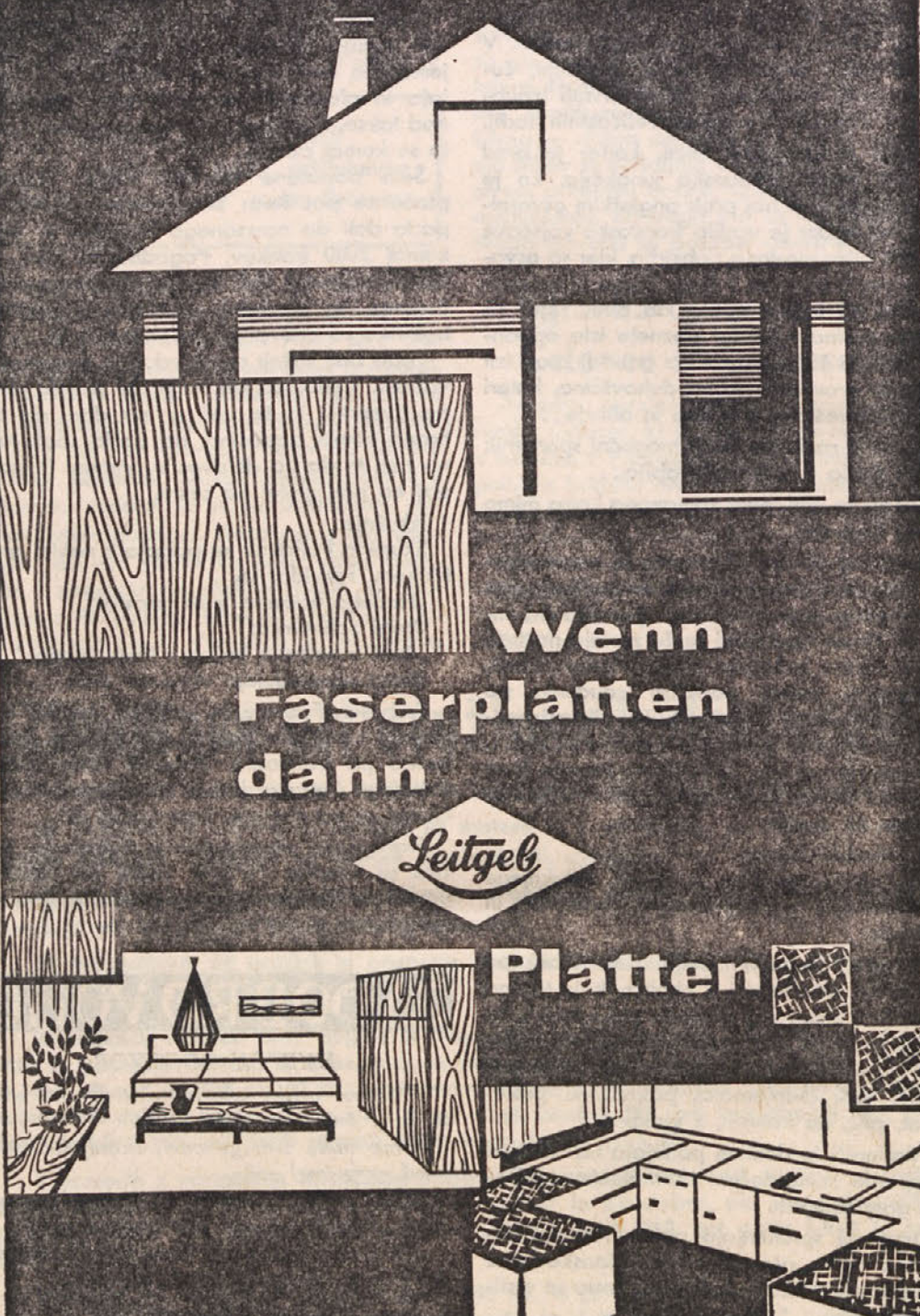
Petek, 17. 8.: 8.05 Iz Massenetove opere „Manon“ — 8.55 Pionirski tednik — 9.45 Ruske narodne pesmi — 11.00 Dopoldne pri Mozartu — 12.05 V narodnem slogu — 13.30 Slovenski pevci v Verdijevih operah — 15.20 Napolki za turiste — 17.05 Solist tega tedna — 18.10 Rossini in brivec iz Seville — 20.15 Tedenski znanje-politični pregled — 20.30 Drobci iz opusa Jakoba Peletina-Gallusa — 21.15 O morju in pomorščakih.

forum Angebote:

MESSE SCHLAGER!!!
1 ganzes Huhn
gegrillt nur S 22.-

GÖC KAUFHAUS forum
KLAGENFURT, Bahnhofstrasse 37

Wenn Faserplatten dann Leitgel Platten

FERIEN

sollten der Erholung dienen. Oft aber treten durch wohl gute, aber ungewohnte Kost Völlegefühl und Verdauungsstörungen auf. Es sollte daher KLOSTERFRAU MELISSENGEIST in Ihrem Urlaubsgepäck nicht fehlen, er wirkt verdauungsanregend, lindernd und erfrischend.

Nur echt in der blauen Packung mit den drei Nonnen.

Erhältlich in Apotheken und Drogerien.

Klosterfrau Melisengeist

TELEVIZIJA

Sobota, 11. 8.: 19.30 S kamera v Afriki — 20.20 „Ukrčena irmoglavka“.

Nedelja, 12. 8.: 17.00 Za otroke — 20.00 „Jack Mortimer“, televizijska igra.

Ponedeljek, 13. 8.: 19.30 Mednarodni kmetijski razgled — 20.20 Aktualni špori — 20.40 „Večer pred paroko“, ljubzenske zgodbe.

Torek, 14. 8.: 19.30 Televizijska kuhinja — 20.20 Šah smrti, prometna vzgoja — 21.05 Glasbeno potovanje.

Sreda, 15. 8.: 17.00 Za otroke — 17.55 „Lassy“, zgodba psa — 20.00 „Na ženske se ne strelja“, prenos iz Löwingervega gledališča.

Četrtek, 16. 8.: 19.30 Hišna sredstva delajo čudeže — 20.25 Oknar — 20.55 Oddaja s Petrom Krausom.

Petek, 17. 8.: 19.30 Slike iz Avstrije — 20.20 „Ponoči v zelenem Kakaduju“, revijska veseliga.

CARIMPEX

Celovec - Klagenfurt

Gabelsberger Straße

tel. 24-98

IZVOZ
UVOZ
TRANZIT

Slovenske oddaje Radia Celovec

Ponedeljek, 13. 8.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za ženo in dekle. — 18.00 Splošna socialna vprašanja sadabnosti.

Torek, 14. 8.: 14.15 Poročila, objave. — Iz znanih operel...

Sreda, 15. 8.: 7.30 Kar želite, zaigramo. Četrtek, 16. 8.: 14.15 Poročila, objave. — Ljubezen je iznajdljiva...

Petek, 17. 8.: 14.15 Poročila, objave. — Polka, valček in vesela pesem...

Sobota, 18. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 19. 8.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.